

Yükseköğretimde Öğretme ve Öğrenme Merkezlerinin Eğitim Süreçlerinin Kalitesinin Geliştirilmesindeki Dönüştürücü Etkisi “İngiltere Örneği”*

Fahriye HAYIRSEVER**

Nurdan KALAYCI***

Nikolaos VOGIATZIS****

Öz: Dünyadaki bilimsel, toplumsal ve ekonomik değişim ve dönüşümler, yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarındaki uygulamalarını etkilemektedir. Bu uygulamaların gerçekleştirilmesine yönelik üniversitelerde çeşitli akademik birimler bulunmaktadır. Bu birimlerden biri yükseköğretim kurumlarında eğitim-öğretim hizmetlerinin nitelikli olarak yürütülmesi amacıyla kurulan öğretme ve öğrenme merkezleridir. Bu merkezlerde, öğretim elemanlarına yönelik mesleki gelişim fırsatları sunma, öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunma amaçlarıyla birçok faaliyet yürütülmektedir. Bu makalede, İngiltere'deki Oxford, Manchester, Edge Hill ve Leeds Üniversitelerindeki Öğretme ve Öğrenme Merkezleri tarafından uygulanan öğretim elemanlarına yönelik mesleki gelişim programları analiz edilmiştir. Bu araştırma betimsel ve karşılaştırmalı eğitim araştırma modellerine dayanan nitel bir çalışmadır. Araştırmanın yöntemi doküman incelemesidir. Veri kaynakları öğretme ve öğrenme merkezlerinin resmî web sitelerindeki bilgi ve belgelerdir. Verilerin analizinde doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma bulgularından bazıları şunlardır; Oxford Üniversitesi, Öğretme ve Öğrenme Merkezi deneyimli öğretim elemanları için yedi program uygularken, Edge Hill dört, Manchester ve Leeds üç program uygulamaktadır. Tüm programların ortak amacı, öğretim elemanlarının gereksinimleri doğrultusunda akademik ve öğretim becerilerini geliştirmektir. Ayrıca bu merkezler teknoloji destekli eğitimler ve küresel dijital kaynaklara erişim yoluyla üniversitelerin uluslararasılaşmasını sağlamayı amaçlamışlardır. İngiltere'deki öğretme ve öğrenme merkezleri, kalite güvencesi ve kurumsal dönüşümün ayrılmaz bir parçasıdır. Bu programlar, bireysel öğretim danışmanlığından, üniversite çapında stratejik programlara kadar, eğitim politikalarını doğrudan şekillendirmekte, değerlendirme yapmakta, sonuçları sistematik olarak izleyerek eğitim-öğretim süreçlerinin kalitesini sürdürülebilir kılmaktadır. İngiltere ve Türkiye'deki merkezler arasındaki iş birliğinin sürdürülebilirliğinin her iki ülke açısından faydalı olması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, öğretme ve öğrenme merkezleri, İngiltere yükseköğretim sistemi, yükseköğretimde kalite.

The Transformative Impact of Teaching and Learning Centers on Enhancing the Quality of Teaching and Learning Processes in Higher Education “The Case of the UK”

Abstract: Scientific, social, and economic changes worldwide affect the practices of higher education institutions in education, research, and community service. Various academic units exist within universities to implement these practices. One such unit is the teaching and learning centers established in higher education institutions to ensure the quality of education and teaching services. These centers offer many activities, including professional development opportunities for faculty and support for students' academic and personal development. This article analyzes the professional development programs for faculty implemented by the Teaching and Learning Centers at Oxford, Manchester, Edge Hill, and Leeds Universities in the UK. It is a qualitative study using descriptive and comparative

*Bu makale, 17–19 Ekim 2024 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen 7. Uluslararası Yükseköğretim Çalışmaları Konferansı'nda sunulan bildirinin kapsamı genişletilmiş, yeni ve daha derinlemesine analizlerle yeniden ele alınmış şeklidir.

**Sorumlu yazar, Doç. Dr., Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Düzce-Türkiye, <http://orcid.org/0000-0002-3134-4792>, e-posta: fahriyehayirsever@duzce.edu.tr

*** Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara-Türkiye, <http://orcid.org/0000-0003-1982-2410>, e-posta: nurdankal@yahoo.com

**** Dr., Aristotle University, School of English, Thessaloniki-Greece, <http://orcid.org/0009-0002-4095-5453>, e-posta: nvogiatzis@enl.auth.gr

educational research models. The data sources are data and documents from the official websites of the teaching and learning centers. A document analysis technique was used to analyze the data.

Some of the research findings are as follows: Oxford University's Teaching and Learning Center implements seven programs for experienced faculty, Edge Hill implements four, Manchester implements three, and Leeds implements three. The common goal of all programs is to develop faculty's academic and teaching skills in line with their needs. They also aim to ensure the internationalization of universities through technology-supported education and access to global digital resources. Teaching and learning centers in the UK are integral to quality assurance and institutional transformation. These programs shape educational policies, ranging from individual teaching consultations to institution-wide strategic initiatives, while conducting evaluations and systematically monitoring outcomes to ensure the sustainability of the quality of teaching and learning processes. Sustainable cooperation between centers in the UK and Türkiye is expected to benefit both countries.

Keywords: Higher education, teaching and learning centers, UK higher education system, quality in higher education.

Giriş

Yükseköğretimin temel amaçları belirlenirken, bu kurumların eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet görevleri esas alınmaktadır. Ulusal ve uluslararası düzeyde yaşanan bilimsel, toplumsal, teknolojik, kültürel ve ekonomik değişimler, üniversitelerin bu görevleri kapsamında gerçekleştirdikleri çalışmaları etkilemekte, onları esnek ve sürekli güncel olmak için etkili yöntemler geliştirmeye yöneltmektedir (Raikou & Karalis, 2011). Yükseköğretim politikalarının, programlarının, kaynaklarının tasarlanması ve geliştirilmesi, üniversitelerin hangi göreve daha fazla öncelik verdiğine bağlı olarak farklılaşmaktadır. Yükseköğretim kurumlarının söz konusu görevlerini etkili ve sürdürülebilir biçimde yerine getirebilmesi, bu süreçlerin sistematik olarak izlenmesini ve değerlendirilmesini gerektirmektedir. Yükseköğretim kurumlarında geliştirilen kalite güvence sistemi, bu kurumlardan yararlanan tüm paydaşların gereksinimlerini karşılama, denetleme, değerlendirme ve geri bildirimlere göre düzenleme mekanizmalarından oluşmaktadır. Bu düzenleme mekanizmalarının temel amacı, yükseköğretim kurumlarının tüm birimlerinin, belirlenen amaçlar doğrultusunda çalışmasını sağlamak ve bu süreçleri değerlendirmektir (Beerens, 2016). Bu süreçte son yıllarda gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki üniversiteler, küresel yükseköğretim alanında rekabet edebilmek, kurumsal kaliteyi artırmak ve öğrenme çıktılarının niteliğini geliştirmek amacıyla eğitim-öğretim süreçlerinin kalitesine daha fazla odaklanmakta; bu nedenle yüksek kalitede eğitim sunmak, yükseköğretimin diğer görevlerine göre daha öncelikli bir alan olarak görülmektedir.

Yükseköğretimde kalite kavramı alanyazında farklı yaklaşımlar çerçevesinde ele alınmakta ve çeşitli biçimlerde tanımlanmaktadır. Bu alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde, kalite kavramını sınıflandırmaya yönelik en yaygın ve etkili yaklaşımlardan birinin Harvey ve Green (1993) tarafından geliştirildiği görülmektedir. Harvey ve Green'e (1993) göre yükseköğretimde kalite, mükemmellik/istisnai, amaca uygunluk, para değeri ve dönüşüm olmak üzere dört temel yaklaşımdan oluşmaktadır. Dönüşümsel kalite, yükseköğretimde kalite tartışmaları açısından en anlamlı kalite yaklaşımı olarak değerlendirilmektedir; çünkü niteliksel bir değişimi ifade etmektedir. Harvey ve Green, diğer kalite yaklaşımlarının yükseköğretimin gerçek potansiyelini ortaya koymakta sınırlı kaldığını, dönüşümsel kalite yaklaşımının özellikle yükseköğretimin eğitim-öğretim hizmetleri bağlamında öğrenme ve bireysel gelişim üzerindeki değişimi merkeze aldığını vurgulamaktadır. Bu araştırma, yükseköğretim kurumlarının temel görevlerinden özellikle eğitim-öğretim hizmetlerinin dönüşümünün nasıl gerçekleştirilebileceğine odaklanmıştır.

Üniversiteler, eğitim-öğretim süreçlerini sistematik biçimde iyileştirmek, öğretim elemanlarının pedagojik yeterliklerini geliştirmek ve öğrenme çıktılarının niteliğini artırmak amacıyla çeşitli kurumsal birimler geliştirmektedir. Öğretme ve Öğrenme Merkezleri (Teaching and Learning Centers) bu birimler arasında öne çıkan yapılardan biridir. Bu merkezler, öğretim elemanlarına yönelik mesleki gelişim faaliyetleri düzenleyerek, yenilikçi öğretim yöntemlerinin yaygınlaştırılmasını destekleyerek ve öğretme-öğrenme süreçlerine ilişkin kurumsal kapasiteyi güçlendirerek üniversitelerde eğitim kalitesinin artırılmasına katkı sağlamaktadır. Öğretme ve öğrenme merkezleri ve bu merkezlerde öğretim elemanlarına yönelik gerçekleştirilen mesleki gelişim programlarının analiz edilmesi bu araştırmanın temel amacıdır.

Yükseköğretimde uluslararasılaşma, öğrenci özelliklerinin çeşitliliği, teknolojideki hızlı değişimler, mezunların 21. yüzyılın becerilerine uygun işgücü haline getirilmesi, yükseköğretim kurumlarının bölgesel ve uluslararası gelişim talebi ve küresel rekabet, üniversitelerde eğitim-öğretim görevinin önemini ve öğretme ve öğrenme merkezlerinin rolünü daha da artırmıştır. Özellikle Covid-19 pandemi sonrası hızla değişen, gelişen ve giderek daha fazla dijitalleşen toplumlarda, yükseköğretim kurumlarındaki tüm paydaşlar, eğitim-öğretim hizmetlerinin dönüşümü için eğitim süreçlerinin yeni koşulları üzerinde düşünmeye, zorlukları göz önünde bulundurmaya odaklanmıştır (Kloos vd., 2021). Tüm bu değişimler karşısında yükseköğretimde eğitim-öğretim hizmetlerine ilişkin kalite göstergeleri, bu konuda önemli bir veri kaynağı olarak görülmektedir.

Yükseköğretimde uluslararası düzeyde eğitim-öğretim hizmetlerinin kalitesinin artırılması amacıyla, Avrupa Yüksek Öğretimde Kalite Güvence Birliği (ENQA) tarafından belirlenen iç kalite standartlarında, öğretim elemanlarının niteliği, öğrenci merkezli öğrenme, öğretim ve değerlendirme standartlarına doğrudan vurgu yapıldığı görülmektedir (ENQA, 2015). Henard ve Roseveare, (2012) tarafından Yükseköğretimde Kurumsal Yönetim (Institutional Management in Higher Education [IMHE]) adına yayınlanan raporda da yükseköğretimde kaliteli öğretime destek, birbirine bağlı üç düzeyde gerçekleşmektedir; kurumsal düzeyde, üniversite politikaları ve stratejileri; öğretim programı düzeyinde, programların tasarımı, uygulanması ve değerlendirilmesi; bireysel düzeyde, öğretim elemanlarını yenilik yapmaya teşvik eden ve öğrenci öğrenimindeki rollerini destekleyen mesleki gelişim sistemlerinin uygulanması.

Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvencesine İlişkin Standartlar ve Yönergeler’de (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) öğretim elemanının rolünün yüksek kaliteli öğrenci deneyimi yaratmada, bilgi, yeterlilik ve beceri edinilmesini sağlamada esas olduğu ve bu yeterliklerin geliştirilmesinde üniversitelerin birincil sorumlu kurumlar olduğu vurgulanmaktadır (ESG, 2015). İngiltere’de de Öğretim Mükemmelliği Çerçevesi’nde (The Teaching Excellence Framework’te [TEF]) yükseköğretimde öğretme ve öğrenme sürecinde mükemmelliği geliştirmenin amaçlandığı belirtilmiştir (Atherton vd., 2023).

Türkiye Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK), Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvencesine İlişkin Standartlar ve Yönergeleri (ESG, 2015) dikkate alarak, yükseköğretim kalite güvence sistemlerinin değerlendirilmesinde kullanılan ölçütleri belirlemiştir; liderlik, yönetim ve kalite, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve toplumsal katkı. YÖKAK tarafından yürütülen ve bir dış değerlendirme faaliyeti olan Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı’na göre de (UKAP), üniversitelerin eğitim ve öğretim hizmetleri değerlendirilirken, öğrenme kaynakları, akademik destek hizmetleri ve öğretim kadrosu alt ölçüt olarak kabul edilmiştir (YÖKAK, 2024).

Yukarıda sözü edilen yükseköğretimin kalite güvence sistemlerini değerlendiren kuruluşların, en önemli değerlendirme ölçütleri eğitim ve öğretim hizmetleri ve bu hizmetler kapsamında öğretim kadrosunun mesleki gelişiminin desteklenmesidir. Giertz (2000), yükseköğretimde kurumsal kalite güvence sistemlerinin iyileştirilmesine yönelik yürütülen faaliyetlerin başarılı olabilmesi için öğretim elemanlarının bu süreçlere aktif katılım göstermesi ve destek vermesi gerektiğini vurgulamıştır. Öğretme ve öğrenme merkezleri de amacı gereği, üniversitede bu hizmetlerin nitelikli bir biçimde yürütülmesinde özellikle öğretim kadrosunun mesleki gelişimini artırmakla yükümlüdür.

Öğretme ve Öğrenme Merkezleri

Son yıllarda birçok üniversitede kurulan öğretme ve öğrenme merkezleri 20. yüzyılın ortalarında, Kuzey Amerika üniversitelerinde öğretim elemanlarının mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla kurulmuştur. Dünyada ilk öğretme ve öğrenme merkezi, 1962 yılında Amerika Birleşik Devletleri Michigan Üniversitesi Ann Arbor’da kurulan Öğrenme ve Öğretme Araştırmaları Merkezidir (Center for Research on Learning and Teaching [CRLT]) (Cook & Kaplan, 2011). Giderek sayıları önemli ölçüde artan bu merkezler, yükseköğretim kurumları içerisinde faaliyet gösteren önemli destek yapılarıdır (O’Grady, 2017). Öğretme ve öğrenme merkezleri üniversitenin eğitim öğretim önceliklerini gerçekleştirme ve eğitim öğretimde kalitenin sağlanmasında yetkili bir organ olarak tanımlanmaktadır (Brew, 2007; Gray & Radloff, 2006; Palmer, Holt & Challis, 2010; Taylor, 2005; Weimer, 2007).

Özellikleri ve farklılıkları göz önüne alındığında, dünyada, hem misyon, işlev, örgütsel yapı, faaliyetler hem de merkezlere verilen isimler açısından önemli farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin, dünyada genel isimlendirme öğretme ve öğrenme merkezi veya öğretim ve öğrenmeyi geliştirme merkezi olmakla birlikte, öğretimde mükemmeliyet merkezi, öğretimde inovasyon merkezi, öğretim elemanı gelişim merkezi, akademik destek merkezi, öğretme ve öğrenme araştırmaları merkezi gibi farklı isimlerle kurulduğu saptanmıştır (Çolak-Sancı, 2021). Bu araştırmada öğretme ve öğrenme merkezleri isminin kullanılması tercih edilmiştir.

Chalmers ve O’Brien (2005) öğretme ve öğrenme merkezlerinin amaçlarını dört boyutta açıklamıştır:

1. Üniversitede öğretme ve öğrenme hizmetlerinin kapsamlı ve sistematik bir şekilde uygulanmasını sağlamak,
2. Eğitim-öğretim hizmetlerinin iyileştirilmesine yönelik yukarıdan aşağıya ya da aşağıdan yukarıda dinamik bir katılım sağlamak ve öğrenme topluluklarını desteklemek,
3. Üniversitede eğitim-öğretim hizmetlerine yönelik sorunların çözümünde ve iyileştirilmesinde kurumsal bir bellek oluşmasını ve bunun sürdürülebilir olmasını sağlamak,
4. Eğitim, öğretim ve öğrenme süreçlerini geliştirmek amacıyla bilimsel çalışmaları yürütmek ya da desteklemek ve sonuçların üniversite genelinde yaygınlaşmasını sağlamak.

Günümüzde merkezler, disiplinlerarası iş birliğini destekleme, yeni öğretim yöntemlerini teşvik etme, teknolojik gelişmelere dayalı yeni uygulamaları, öğrenci merkezli yeni pedagojik yaklaşımları benimseme ve mezunların istihdam edilebilirliğini iyileştirme gibi konulara odaklanmaktadır (Capriotti & Locatelli, 2024). Öğretme ve öğrenme merkezlerinin, üniversitedeki diğer merkezlerden en ayırt edici özelliği, öğretme ve öğrenmeyi geliştirmek için önerilerde bulunan, yenilik yapan, yaratıcı fikirler sunan bir “uzman/bilgi kaynağı” olmasıdır (Challis vd., 2009). Bu merkezlerin faaliyet alanları

incelendiğinde, öğretim elemanı gelişiminin desteklenmesi, eğitim programlarının geliştirilmesi ve değerlendirilmesi, öğretim teknolojilerinin kullanımı ve uzaktan öğrenmenin desteklenmesi, diğer birimler ve personel arasında iş birliği ve iletişimin desteklenmesi, sosyal ve kültürel çeşitliliklerin desteklenmesi şeklinde özetlenebilir. Wright (2023), “Öğretme ve Öğrenme Merkezleri: Yükseköğretimde Yeni Manzara” başlıklı kitabında merkezlerin yükseköğretim kurumları için benzersiz ve etkili stratejileriyle önemli değişim yaratabilecek birimler olduğunu belirtmiştir. Wright, hali hazırda ABD’de 1200’den fazla öğretim ve öğrenme merkezinin varlığından söz etmektedir.

Merkezler, yükseköğretim kurumlarında öğretim süreçlerinin geliştirilmesinde önemli katkılar sağlayan yapılar olarak görülsede alanyazında bu merkezlerin kurumsal yapı içindeki konumları ve rollerine ilişkin karşılaştıkları çeşitli zorluklara dikkat çekilmektedir. Palmer, Holt ve Challis, (2011), merkezlerin üniversitelerde bu denli stratejik rol üstlenmelerinin zaman zaman üniversite yönetiminin politikası ile akademik birimler/öğretim elemanlarının beklentileri arasında sıkışmalarına neden olabildiğini belirtmiştir. Blackmore ve Blackwell (2006) merkezlerin, üniversite yönetimi ile akademik personel arasında bu sıkışmışlığı giderici, uzlaşmayı sağlayan *arabulucu* rolünü benimsemesi gerektiğini vurgulamıştır. Price ve Cotten da (2006) büyük araştırma üniversitelerinin, öğretim elemanlarının araştırma üretkenliğine daha öncelik verdiklerini, öğretim becerilerinin ise ikinci sırada önemli görüldüğünü belirtmiştir. Bunun göstergesi olarak, pek çok üniversitede yöneticilerin öğretim elemanlarını işe alım kararlarında öğretim deneyimi ve yetkinliğinden ziyade, araştırma üretkenliğini ve potansiyelini daha önemli bulduklarını ifade etmişlerdir. Chalmers (2007), alanında yetkin akademisyenlerin aynı zamanda mesleki eğitim faaliyetleri ile etkili birer öğretici haline getirilmesinin önemini vurgularken, bu sürecin hiç de kolay olmadığını belirtmiştir. Öğretim elemanlarının öğretim becerilerini geliştirmek amacıyla düzenlenen mesleki gelişim programlarına katılmak için çok az zamanı, enerjisi veya motivasyonu olması da bir başka problem olarak görülmektedir. Saucier vd., (2021) Kansas Eyalet Üniversitesi’nde yürütülen mesleki gelişim programının özellikle bu sorunu ortadan kaldırmaya yönelik olarak, gereksinimlere uygun içerik ile daha gerçekçi ve kullanışlı yöntemlerle uygulanmasının önemine vurgu yapmıştır. Benzer şekilde, Muammar ve Alkathiri (2022), beklentilere göre ve yetişkin öğrenme ilkeleri temel alınarak geliştirilen bir eğitim programının sonucunda katılımcıların öğretim becerilerinde ve memnuniyet düzeylerinden artışın beklenen bir sonuç olduğunu belirtmektedir. Akdeniz Üniversitesi’nde yürütülen Eğiticilerin Eğitimi Programında da öğretim elemanlarının yarıdan fazlası eğitici gelişim programı etkinliklerine uzun süreli olduğunda katılım gösteremediklerini, belli zamanlarda tekrarlanan modüler program şeklinde yürütüldüğünde daha fazla katılım gösterebileceklerini ifade etmişlerdir (Şenol vd., 2023).

Tüm bu dinamikler içerisinde öğretim ve öğrenme merkezlerinin çok amaçlı, çok katmanlı ve dolayısıyla karmaşık birimler oldukları belirtilmiştir (Pérez-Sanagustín vd., 2012). Merkezlerin karmaşık birimler olarak görülmemesi ve amaçlarına ulaşabilmesi, tüm üniversitede merkezlere yönelik ortak bir anlayışın benimsenmesiyle mümkündür. Merkezlerin üniversite genelinde benimsenmesi için sadece üst düzey yönetim ile arasında yapıcı ve daha net rollere sahip olması da yeterli değildir. Aynı zamanda bu girişimlerin öğretim elemanları tarafından da benimsenmesi ve onaylanması gerekmektedir (Palmer, vd., 2011; Taylor, 2005).

Türkiye’de ilk öğretim ve öğrenme merkezi 2006 yılında Akdeniz Üniversitesi’nde “Öğrenme ve Öğretmeyi Geliştirme Birimi” adıyla kurulmuştur. 2015 yılında yayınlanan Yükseköğretim Kalite Güvence Yönetmeliği gereği bu birim misyon, vizyon ve hedeflerini değiştirerek yeni bir yapılanmaya dönüşmüş ve “Eğitim ve Öğretimde Mükemmellik Araştırma ve Uygulama Merkezi” adını almıştır. 2009 yılında vakıf üniversitesi olan Koç Üniversitesi’nde “Koç Üniversitesi Öğrenme ve Öğretme Ofisi” (KOLT) kurulmuştur. Aynı yıl Ortadoğu Teknik Üniversitesi’nde kurulan “Öğrenme ve Öğrenci Gelişim Birimi” yine Yükseköğretim Kalite Güvence Yönetmeliği ile “Öğrenme ve Öğretmeyi Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÖGEB)” adını almıştır.

2018-2019 Yükseköğretim İstatistikleri verilerine göre 8’i devlet, 11’i vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 19 üniversitenin öğretim ve öğrenme merkezinin (Çolak-Sancı, 2021) olduğu belirlenirken, 2022 Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi verilerine göre bu sayı 17’si vakıf, 14’ü devlet üniversitesi olmak üzere toplam 31’e yükselmiştir. 2025 yılı itibarıyla 33 üniversitede öğretim ve öğrenme merkezi kurulduğu belirlenmiştir. 2021 yılında, Türk yükseköğretim kurumlarında öğretim ve öğrenme merkezlerinin yaygınlaştırılmasını desteklemek amacıyla İngiltere ve Türkiye arasında bir iş birliği gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, Türkiye Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) ile British Council arasında 20 Ekim 2021 tarihinde imzalanan stratejik ortaklıkta, yükseköğretim alanında küresel ölçekte meydana gelen hızlı değişimlerin eğitime olan etkisi vurgulanmıştır. Bu iş birliği çerçevesinde, Türkiye’de üniversitelerde öğretim ve öğrenme mükemmeliyet merkezlerinin sayısını artırmak amacıyla AdvanceHE tarafından Türk akademisyenlere yönelik eğitimler düzenlenmiş; bu eğitimler özellikle eğitim-öğretimde değişim süreçlerine ve öğretim-öğrenme merkezlerinin yaygınlaştırılmasına odaklanmıştır (YÖK, 2022).

Bu araştırma, İngiltere’nin önde gelen bazı üniversitelerinin öğretim ve öğrenme merkezlerinin incelenmesine odaklanmaktadır. İngiltere’de 2003’te yayınlanan Yükseköğretimin Geleceği başlıklı Hükümet Beyaz Bülteni ile merkezlerin, yükseköğretim kurumlarında eğitim-öğretimde mükemmelliği ve yeni fırsatları teşvik etmek için temel bir unsur olduğu duyurulmuştur (Asimakopoulou, Karalis & Kedraka, 2021; Dyer vd., 2006). Bu merkez girişiminin iki temel amacı vardır: İlki, mükemmel öğretim uygulamalarını ödüllendirmek ve ikincisi bu uygulamalara daha fazla yatırım

yaparak merkezlerin önemli çıktılara ulaşmasını sağlamak. Bu sayede iyi uygulamaların bölgesel ve uluslararası düzeyde tanınırlığının sağlanması ve yaygınlaştırılması amaçlanmıştır (Dyer vd., 2006). 2004'te başlatılan iki aşamalı ulusal bir program doğrultusunda, 2005'te 74 öğretim ve öğrenme merkezi kurulmuştur (Forgie vd., 2018). The Professional and Organizational Development (POD) Network'un 2019 verilerine göre Birleşik Krallık'ta öğretim ve öğrenme merkezlerinin sayısı 94'e yükselmiştir (Wright, 2019).

Atherton vd., (2024) tarafından yapılan araştırmalar sonucu oluşturulan Birleşik Krallık'ta Yükseköğretim (Higher Education in the UK) başlıklı raporda, son yıllarda Birleşik Krallık genelinde yükseköğretim öğrencilerine sunulan eğitimin kalitesini artırmak için önemli çaba sarf edildiği ifade edilmiştir. Kuzey İrlanda, İskoçya ve Galler'de bu Yükseköğretim Kalite Güvence Ajansı (Quality Assurance Agency for Higher Education [QAA]) aracılığıyla eğitim-öğretimin niteliğine yönelik çalışmalar genel kalite güvence sürecinin bir parçası olarak gerçekleştirilmektedir. İngiltere'de, 2017 yılında faaliyete geçen Öğretim Mükemmelliği Çerçevesi, yükseköğretimde öğretim, öğrenme ve çıktılarının kalitesi konusunda mükemmelliğe ulaşmayı amaçlayan ulusal bir programdır.

İngiltere ve Türkiye'deki öğretim ve öğrenme merkezlerinin kuruluş tarihleri hemen hemen aynı tarihlere denk gelmesine rağmen, İngiltere'de hem merkezlerin sayısında hem de faaliyet alanları ve uygulamalarda hızlı bir artışın olduğu ancak Türkiye'de ise bu gelişmenin aynı hızda gerçekleşmediği gözlemlenmektedir (YÖK, 2022). Çolak-Sancı (2021) tarafından yapılan, Amerika, Avrupa, Asya-Pasifik ve Türkiye'deki üniversitelerde bulunan öğretim ve öğrenme merkezlerinin karşılaştırıldığı tezde, Türk üniversitelerinde bulunan merkezlerin yapılanması ve faaliyetlerinin diğer ülkelere göre henüz yetersiz olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, bu araştırma açısından önemli bir inceleme konusu oluşturmaktadır. Ulusal alanyazında öğretim ve öğrenme merkezleri ile ilgili yayınlar son yıllarda artış göstermeye başlasa da nispeten sınırlı sayıda olduğu görülmektedir (Akınlar ve Kavgaoğlu, 2024; Bulut vd., 2023; Çolak-Sancı, 2021; Elçi ve İşeri, 2022; Hayirsever vd., 2024; İlhan vd., 2018; Kalaycı, 2008; Şenol vd., 2022).

Bu çalışmada, İngiltere'de bazı üniversiteler bünyesinde kurulmuş öğretim ve öğrenme merkezleri, özellikle öğretim elemanlarına yönelik hazırlanan mesleki gelişim programları çerçevesinde ele alınmıştır. Bu programlar; öğretim elemanlarının pedagojik yetkinliklerini güçlendirmesi, öğrenci merkezli ve yenilikçi öğretim yaklaşımlarının yaygınlaştırılması ve yükseköğretimde öğretim-öğrenme süreçlerinin sürekli iyileştirilmesi açısından stratejik bir rol üstlenmektedir. İngiltere'deki öğretim ve öğrenme merkezlerinin kurumsal yapıları, faaliyet çeşitlilikleri ve mesleki gelişim programlarının içerik ve uygulama biçimlerinin ayrıntılı olarak analiz edilmesi, bu merkezlerin yükseköğretim sistemine sağladığı katkıların daha açık biçimde ortaya konulmasını sağlamaktadır. Türkiye'de öğretim ve öğrenme merkezlerinin sayısının hâlen sınırlı olması dikkate alındığında, İngiltere örneklerinin incelenmesi, Türkiye'deki merkezlerin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi, mesleki gelişim programlarının daha sistematik ve sürdürülebilir biçimde tasarlanması ve yükseköğretimde eğitim-öğretim kalitesinin artırılmasına yönelik kanıta dayalı politika ve uygulama önerilerinin geliştirilmesine önemli katkılar sunacağı beklenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmada, İngiltere'deki bazı üniversitelerin öğretim ve öğrenme merkezleri tarafından yürütülen mesleki gelişim programlarının analiz edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma aşağıdaki alt amaçlar doğrultusunda yapılandırılmıştır:

1. Oxford,
2. Edge Hill,
3. Manchester,
4. Leeds Üniversitelerinin öğretim ve öğrenme merkezleri tarafından uygulanan deneyimli ve göreve yeni başlayan öğretim elemanlarına yönelik mesleki gelişim programları; amaç, içerik, hedef kitle, uygulama süreci, üniversite politikasına katkısı boyutları açısından nasıl yürütülmektedir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırmanın modeli betimseldir. Betimsel araştırmalar, kişileri, varlıkları, olayları olduğu gibi yansıtmayı amaçlar (Cohen vd., 2021). Araştırmada, merkezlerin mesleki gelişim programları karşılaştırıldığı için araştırma yatay yaklaşımı temel alan karşılaştırmalı bir eğitim araştırmasıdır (Bray vd., 2014).

Araştırmanın yöntemi doküman incelemesidir ve bu yönüyle çalışma nitel bir araştırmadır. Dokümanlar, nitel araştırmanın yazılı kaynağının en iyi örneğini oluşturur ve araştırmacının araştırma hakkında edindiği kurumsal ve özel kayıtlardan oluşmaktadır. Bu kaynaklar, nitel araştırmada araştırmacının temel olguyu anlamasına yardımcı olacak değerli bilgiler sunabilir (Creswell, 2017).

Çalışma Grubu

Çalışma grubu olarak İngiltere’de öğretme ve öğrenme merkezleri bulunan dört üniversite seçilmiştir. İngiltere’nin seçilmesinin nedeni, Türkiye’de öğretme ve öğrenme merkezlerinin sayısını artırmak ve geliştirmek amacıyla 2021 yılında İngiltere-Türkiye’nin yüksek öğretim kurumları arasında stratejik bir ortaklığın kurulmasıdır. Araştırmada seçilen üniversiteler ve öğretme ve öğrenme merkezleri şunlardır:

1. Oxford Üniversitesi, Öğretme ve Öğrenme Merkezi (Centre for Teaching and Learning [CTL]) <https://www.ctl.ox.ac.uk>
2. Edge Hill Üniversitesi, Öğrenme ve Öğretme Merkezi (Centre for Learning and Teaching [CLT]) <https://www.edgehill.ac.uk/departments/support/clt/>
3. Manchester Üniversitesi, Öğretme ve Öğrenme Enstitüsü (Institute of Teaching and Learning [ITL]) <https://www.staffnet.manchester.ac.uk/umitl/>
4. Leeds Üniversitesi, Leeds Öğretimde Mükemmellik Enstitüsü (Leeds Institute for Teaching Excellence [LITE]) <https://teachingexcellence.leeds.ac.uk/>

Bu üniversitelerden ilk üçü aynı zamanda İngiltere’de Russel Grupta yer almaktadır (Russel Group, 2025). Birleşik Krallık’ta yükseköğretim politikasını geliştirmede önemli rolü olan, akademik mükemmellik, araştırma ve küresel tanınırlıklarıyla bilinen ve seçkin 24 araştırma üniversitesinin yer aldığı Russel Grup, birçok disiplinde bilimsel keşfe, akademik araştırmalara ve inovasyona yaptıkları katkılarla bilinmektedir. Yenilikçiliği, eleştirel düşünmeyi ve disiplinler arası iş birliğini teşvik ederek Birleşik Krallık’ın yükseköğretim profilini şekillendirdiği ifade edilmektedir. Üniversitede üst düzey öğretim üyelerinden ve başarılı öğrencilerinden oluşan entelektüel bir topluluk oluşturulmak istenmektedir. Bu seçkin grupta yer alan üniversitelerin bünyesinde bulunan öğretme-öğrenme merkezlerinin özellikle öğretim elemanlarına yönelik mesleki gelişim programlarının incelenmesi ile Türk yükseköğretim kurumlarının öğretme ve öğrenme merkezlerinin gelişimi açısından önemli veriler sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Veri Kaynağı

Araştırmanın veri kaynağı bu üniversitelerin öğretme ve öğrenme merkezlerinin resmî web siteleri ve sitelerde yer alan bilgi ve belgelerdir. Bu belgeler merkezler tarafından hazırlanan raporlar, kılavuzlar, yapılan araştırmalar, yönergeler ve genelgelerdir. Dokümanlar kamusal ve özel olabilir. Web siteleri verileri hem kamusal hem özel dokümanları temsil etmekte ve nitel araştırmalarda kullanımı giderek artan bir veri kaynağını oluşturmaktadır (Creswell, 2017).

Veri Toplama Araçlarının Hazırlanması, Verilerin Toplanması

Öğretme ve öğrenme merkezlerine uygun bir veri toplama aracı geliştirmek amacıyla, merkezlerin resmî web siteleri incelenmiştir. Bu inceleme araştırmanın amacı gereği sadece mesleki gelişim programları üzerine odaklanmıştır. Verileri kaydetmek amacıyla her bir merkeze uygun olabilecek bir form şablonu oluşturulmuştur. Bu formun sol sütunu mesleki gelişim programları, sağ sütunu bu programlara ilişkin tüm bilgi ve açıklamalar yer alacak biçimde hazırlanmıştır. Her bir merkezin mesleki gelişim programları ve bu programlara ilişkin tüm açıklamalar her bir merkez için hazırlanan formlara yazılmıştır.

Formlardaki bilgilerin daha sistematik ve işlevsel olması, merkezlere ait verilerin karşılaştırılabilmesi amacıyla veriler bir analiz sürecine tabi tutulmuştur. Her bir mesleki gelişim programı “tema” olarak adlandırılmıştır. Programlara yönelik bilgiler, “amaç, içerik, hedef kitle ve katılımcılar, uygulama süreci, üniversite politikasına katkısı ve diğer özellikler” olmak üzere altı boyuta ayrılmıştır. Bu boyutlar alt tema olarak adlandırılmıştır. Her bir merkeze yönelik doldurulan formlar, bulgularda görüldüğü gibi Öğretme ve Öğrenme Merkezleri Tarafından Yürütülen Mesleki Gelişim Programları Tablolarına dönüştürülmüştür.

Veri Analizi

Analiz sürecinde programların hedef kitesine göre farklılaştığı tespit edilmiş ve bu sebeple programlar “Deneyimli ve Göreve yeni başlayan öğretim elemanlarına Yönelik” olmak üzere iki grupta sınıflandırılmıştır. Deneyimli öğretim elemanlarına yönelik programlar her bir merkez için ayrı tablolarda gösterilirken, göreve yeni başlayan öğretim elemanlarına yönelik programların daha az olması sebebiyle tek bir tabloda verilmiştir. Tablolarda tema ve alt temalara göre kaydedilen bilgi ve açıklamalar, veri kaybı olmaması ve anlaşılabilirliği artırmak amacıyla araştırmacılar tarafından yeniden okunarak gerekli düzeltmeler yapılmış ve son hali verilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerliği için öğretme ve öğrenme merkezlerinin resmî web sayfaları veri kaynağı olarak seçilerek araştırmada birincil düzey kaynaklara ulaşılmaya çalışılmıştır. Merkezlerin her bir faaliyeti ayrıntılı biçimde incelenmiştir. Oluşturulan formlar ve tablolar, araştırmacılar tarafından yeniden okunarak ve web sitelerinde yer alan bilgiler ile kontrol edilerek verilerin doğru ve anlaşılır olmasına özen gösterilerek araştırmanın inandırıcılığı sağlanmaya çalışılmıştır.

Öğretim elemanlarına yönelik düzenlenen mesleki gelişim programları, merkezler tarafından farklı isimlerle adlandırıldığı için, bu faaliyetlerin tümü araştırma kapsamına alınmıştır.

Araştırmanın güvenilirliği için oluşturulan tema ve alt temalar, tüm öğretme ve öğrenme merkezlerinden alınan verileri temsil edebilecek yapıya dönüştürülmüştür. Araştırma süresince, merkezlerin web sitelerinin güncellenmesi ihtimali ile bilgiler belirli aralıklarla kontrol edilerek güncellenmiş ve böylece verilerin teyit edilebilirliği sağlanmıştır. Araştırmanın veri toplama ve analiz süreçleri ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Bulgular

Öğretme ve Öğrenme Merkezleri tarafından yürütülen mesleki gelişim programlarına ilişkin bulgular “deneyimli ve göreve yeni başlayan öğretim elemanları” olmak üzere iki başlık altında sunulmuştur.

Deneyimli Öğretim Elemanlarına Yönelik Mesleki Gelişim Programları

Oxford, Edge Hill, Manchester ve Leeds Üniversitelerinin öğretme ve öğrenme merkezleri tarafından gerçekleştirilen deneyimli öğretim elemanlarına yönelik mesleki gelişim programlarına ilişkin bulgular, üniversitelere göre aşağıda sunulmuştur.

Oxford Üniversitesi Öğretme ve Öğrenme Merkezi (Centre for Teaching and Learning) Tarafından Yürütülen Mesleki Gelişim Programları

Tablo 1.

Oxford Üniversitesi Öğretme ve Öğrenme Merkezi Tarafından Yürütülen Deneyimli Öğretim Elemanlarına Yönelik Mesleki Gelişim Programları

Öğretme ve Öğrenme Merkezi (Centre for Teaching and Learning [CTL])		
Temalar Mesleki Gelişim Programları	Alt Temalar	Programlara İlişkin Açıklamalar
1. Akademik Becerilerin Bütünleştirilmesi (Integrating Academic Skills)	Amaç	Öğretim elemanlarının geliştirmeye ihtiyaç duydukları akademik becerilerinin belirlenmesi, bu becerilerin geliştirilmesi ve öğretim programlarına, öğretme-öğrenme süreçlerine yansıtılmasını amaçlamaktadır.
	İçerik	Öğrenmeyi öğrenme Bağımsız öğrenme Derse katılım Zaman yönetimi Eleştirel okuma ve yazma becerileri vb.
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Üniversitede eğitim-öğretim hizmetinde bulunan tüm öğretim elemanları ve öğrenciler
	Uygulama Süreci	Program, öncesinde ihtiyaç analizi yapılarak planlanmakta Yüz yüze Atölye Çalışmaları Grup Çalışmaları Çalıştaylar
	Diğer Özellikler	Ücretsizdir ve akademik personel istediği sayıda atölyeye katılabilir.
2. Akademik Becerilerin Geliştirilmesine Yönelik Workshop Serisi (Developing Academic Skills)	Üniversite Politikasına Katkısı	Program, akademik becerilerin bütünleştirilmesi için gerekli olan bilgi, beceri, politika ve süreçlerin üniversite tarafından geliştirilmesi veya gözden geçirilmesi fırsatı sunmaktadır.
	Amaç	Program, öğretim elemanlarına, öğrencilerinin akademik becerilerini geliştirmeleri için gerekli bilgi becerileri kazandırmayı amaçlar.
	İçerik	Öz-düzenleme Zaman yönetimi Motivasyon Akademik okuma ve yazma Öğrenme ve öğretme stratejileri Not alma, tekrar etme stratejileri

Workshop Series)	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Üniversitede eğitim-öğretim hizmetinde bulunan tüm öğretim elemanları Lisansüstü eğitim danışmanları veya mentorları
	Uygulama Süreci	Yüz yüze Küçük grup oturumları Çalıştay Atölye
	Üniversite Politikasına Katkısı	Bu program, üniversitenin kapsayıcı bir öğrenme ortamı yaratma ve sürdürme vizyonuna hizmet eder. Program sonunda ortaya çıkan sonuçlar, raporlar ve ürünler üniversite tarafından eğitim-öğretim hizmetinin niteliğinin belirlenmesinde kanıt olarak kullanılmaktadır.
	Diğer Özellikler	Ücretsizdir ve akademik personel istediği sayıda atölyeye katılabilir.
3. Öğrenme Gelişimi Sertifikalı Uygulayıcı Programı (Certified Practitioner of Learning Development Programme [CeP])	Amaç	Üniversitede öğretme-öğrenme sürecini geliştirmek ve niteliğini artırmak amacıyla, üniversitede deneyimli akademik personelin mesleki gelişimini desteklemek.
	İçerik	Öğretim programlarının tasarımı Program dışı etkinliklerin planlanması Akademik okuma-yazma
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Üniversitede öğretim hizmetinde bulunan öğretim elemanları
	Uygulama Süreci	Yüz yüze Atölye Çalıştay
	Diğer Özellikler	Program merkez ve Oxford Üniversitesi Yükseköğretimde Öğrenme Gelişimi Derneği (Association of Learning Development in Higher Education [ALDinHE]) ile birlikte yürütülmektedir.
Üniversite Politikasına Katkısı	Öğretim elemanlarının yaptıkları iyi uygulamaların ve bilimsel çalışmaların tanınmasına ve Birleşik Krallık'ta ve diğer ülkelerdeki meslektaşlarından oluşan bir ağa katılmalarına fırsat sunulmaktadır.	
4. Dijital Uygulamaların Eğitim ve Öğretimde Kullanılması (Embedding Digital Education)	Amaç	Bu program, dijital teknolojilerin ve bu teknolojilerle ilgili öğrenme yaklaşımlarının, öğretme ve öğrenme süreçlerine dahil edilmesi ve öğretim elemanları ve öğrenciler için eğitimde gerçek bir fark yaratacak uygulamaların ortaya konulmasına odaklanmıştır.
	İçerik	Dijital teknolojilerin ve araçların eğitimde uygulanmasını /eğitim uygulamalarına entegre edilmesini gerektiren birçok etken bulunmaktadır. Bu etkenler arasında öğretim elemanlarının ve öğrencilerin özgüveninin ve dijital becerilerinin geliştirilmesi, biçimlendirici geri bildirim uygulamalarının iyileştirilmesi, öğrencilerin akranlarıyla iş birliği yapmaya teşvik edilmesi ve idari süreçlerin kolaylaştırılması yer almaktadır.
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Öğretim elemanları ve öğrenciler
	Uygulama Süreci	Uygulamalı çalıştaylar Küçük grup çalışmaları
	Üniversite Politikasına Katkısı	Dijital teknoloji ve platformlar, öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dünyanın dört bir yanındaki kaynaklara ve eğitim materyallerine erişimini sağlayarak üniversitenin uluslararasılaşmasına hizmet etmektedir. Bu program, aynı zamanda üniversitenin eğitimde mükemmellik amacına ulaşmasında önemli bir yere sahiptir. Öğretim elemanlarının dijital uygulamaları öğrenme-öğretme süreçlerine entegre etmeleri suretiyle, öğrencilerin teknolojiye uyumlu ve bu alanda yetkin bireyler olarak yetişmeleri sağlanır.
5. Sonuç Değerlendirmenin (Yeniden) Tasarlanması	Amaç	Öğretim elemanları ve öğrenciler için daha etkili bir öğretme-öğrenme sürecinin tasarlanması amacıyla ölçme değerlendirme süreçlerinde yapılan sonuç odaklı değerlendirmelerin yeniden incelenmesi ve farklı ölçme değerlendirme yaklaşımlarının izlenmesi amaçlanmaktadır. Bu program kapsamında özellikle farklı bireysel özelliklere ve öğrenme stillerine sahip öğrenci grupları için farklı değerlendirme yaklaşımlarının tasarlanması ve uygulanması amaçlanmaktadır. Bu

([Re]designing Summative Assessments)		amaçla öğretim programlarının ve öğrenme ortamlarının yeniden tasarlanmasına hedeflenmektedir.
	İçerik	Ölçme-değerlendirme süreçleri hakkında daha fazla bilgi edinilmek Bu bilgileri temele alarak değerlendirme süreçlerini ve yaklaşımlarını yeniden tasarlamak Değerlendirmenin değerlendirilmesini yapmak
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Öğretim elemanları, ölçme değerlendirme uzmanları, program geliştirme uzmanları ve öğrenciler
	Uygulama Süreci	Yapılandırılmış görüşmeler Atölyeler
		Yürütülecek çalışmalar, fakülteler, bölümler, ders/program tasarım ekipleri ve öğrencilerle ortaklık kurarak, her dersin değerlendirme ihtiyaçlarının farklı olduğu kabul edilerek, yeniden tasarlanması istenilen genel değerlendirmenin içeriğini, yöntem ve tekniklerini belirlemek ve bu süreci daha planlı bir şekilde yürütmek.
	Üniversite Politikasına Katkısı	Değerlendirme süreçlerinin devamlı suretle değerlendirilmesi, üniversitede öğrenme ve öğretme süreçlerinin daha nitelikli düzeye çıkarılmasına katkı sağlar. Böylece yükseköğretimde kalite ve akreditasyon süreçlerine somut veriler sağlanır. Özellikle farklı özelliklere sahip öğrenci grupları için farklı değerlendirme sistemlerinin tasarlanması, üniversitenin kapsayıcılık amacına hizmet eder.
6. Öğretim Becerilerinin Tanınması Programı (The Teaching Recognition Scheme [TRS])	Amaç	Öğretim elemanlarının hem alanlarında hem öğretme, öğrenme ve eğitim liderliği konularında tanınırlıklarını sağlamak.
	İçerik	Bu program doğrudan bir içerik sunmamaktadır. Öğretim elemanlarının yapmış olduğu başarılı çalışmaların resmi olarak onaylanmasını ve ödüllendirilmesini kapsar.
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Üniversitede eğitim-öğretim hizmetinde bulunan tüm öğretim elemanları
	Uygulama Süreci	Pilot uygulama çevrim içi yapılmıştır. Başvuruların nasıl yapıldığı hangi ölçütlerin temel alındığına ilişkin açıklamalar üniversite sayfasında öğretim elemanlarına duyurulmaktadır.
	Diğer Özellikler	AdvanceHE ile iş birliği içinde Akreditasyon çalışmalarının bir parçasını oluşturmaktadır. Programın 2020-21'de pilot uygulama başlatılmıştır. Bu pilot uygulamanın başarısına dayanarak, TRS programı devam etmektedir.
	Üniversite Politikasına Katkısı	Bu program, öğretim elemanlarına "Yükseköğretim Akademisi Üyesi" veya "Kıdemli Üyesi" olarak unvanları verilerek ödüllendirilmektedir.
7. Öğrenme Teknolojileri Derneği Programının Sertifikalı Üyeliği (Certified Membership of Association for Learning Technology Programme [CMALT])	Amaç	Üniversite personelinin öğrenme teknolojisine ilişkin becerilerinin geliştirilmesini, başarılı çalışmaların ve etkili uygulamaların meslektaşlar arasında paylaşılmasını ve bu sayede yerel ve uluslararası düzeyde tanınır olmalarının sağlanmasını amaçlamaktadır.
	İçerik	Hedef kitlenin gereksinimlere uygun olan yeni öğrenme teknolojileri konularından seçilmektedir.
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Öğretim teknolojileri uzmanları, akademik ve araştırma personeli, BT destek personeli, yöneticiler, kütüphane personeli
	Uygulama Süreci	Bir dizi çalıştay
	Diğer Özellikler	Programına katılmak için herhangi bir ön koşul yoktur. Ancak, CMALT programına kayıt için Öğrenme Teknolojisi Derneğine (Association of Learning Technology [ALT]) bir ücret ödenmesi gerekmektedir. Çünkü CMALT başvuru portföyleri, Öğrenme Teknolojileri Derneği (ALT) tarafından bağımsız olarak değerlendirilmektedir.

Üniversite Politikasına Katkısı	Bu program, üniversitede öğrenme/öğretim teknolojileri uzmanlarının, dijital eğitimi benimseyen öğretim elemanlarının Birleşik Krallıkta ve uluslararası alanda tanınan bir mesleki akreditasyon kazanarak üniversitenin tanınırlığına katkı sağlar. Başarılı olanlar, alanlarına ve sorumluluklarına uygun olarak Associate CMALT, CMALT veya Senior CMALT unvanları ile ödüllendirilmektedir.
---------------------------------	---

Oxford Üniversitesi Öğretme ve Öğrenme Merkezi tarafından, deneyimli öğretim elemanlarının mesleki gelişimine yönelik olarak yedi programın gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Bu programların ilk beşi; Akademik Becerilerin Bütünleştirilmesi, Akademik Becerilerin Geliştirilmesine Yönelik Workshop Serisi, Öğrenme Gelişimi Sertifikalı Uygulayıcı Programı ve Genel Değerlendirmelerin Yeniden Tasarlanmasıdır.

Bu programların temel amacı, derse giren öğretim elemanlarının akademik becerilerinin gelişimini desteklemektir. İlk üç program çoğunlukla öğretim elemanlarının öğretim becerilerinin geliştirilmesini amaçlarken, aynı zamanda öğrencilerin akademik becerilerini geliştirmeleri için gerekli bilgi becerileri kazandırmayı amaçlamıştır.

Dijital Uygulamaların Eğitim ve Öğretimde Kullanılması daha çok öğretim teknolojilerinin öğretme-öğrenme sürecine yansıtılmasına; Sonuç Değerlendirmelerin Yeniden Tasarlanması programında üniversitede özellikle dönem sonu yapılan ölçme ve değerlendirme süreçlerinin yeniden tasarlanması ve buna bağlı olarak kanıta dayalı yeni değerlendirme süreçlerinin düzenlenmesine odaklanmaktadır. Programların içeriklerinde, öğrenmeyi öğrenme, öğrenme ve öğretme stratejileri, sınıf içi aktif katılım stratejileri, öz-düzenleme becerileri, bağımsız öğrenme, eleştirel ve akademik okuma ve yazma gibi konular yer almaktadır. Bu programların hedef kitlesi, üniversitede deneyimli öğretim elemanları, lisansüstü öğrenci danışmanları ve montörlerdir. Gerek duyulduğunda bu programlara öğrenciler de katılabilmektedir. Programlar yüz yüze atölye çalışmaları, çalıştaylar, küçük grup çalışmaları şeklinde gerçekleştirilmektedir.

Bu programlar, dünya çapında bir üniversite olan Oxford Üniversitesi'nde öğrencilere yüksek kaliteli eğitim-öğretim hizmeti sunmak ve akademik mükemmeliyeti sürdürmek için önemlidir. Aynı zamanda bu programlar, öğretim elemanlarının profesyonel gelişimini teşvik ederek ve onların akademik alanda sürekli olarak daha iyi performans göstermelerini sağlayarak, üniversite genelinde öğretme ve öğrenme konusunda güçlü bir altyapı oluşturmada ve eğitim kalitesini artırmaya yönelik politikalara doğrudan katkı sağlamaktadır.

Merkez bünyesinde yürütülen diğer iki program Öğretim Becerilerinin Tanınması Programı, Öğrenme Teknolojileri Derneği Programının Sertifikalı Üyeliği'dir. Öğretim Becerilerinin Tanınması Programı'nın amacı, öğretim elemanlarının öğretme, öğrenme ve eğitim liderliği konularında tanınırlıklarını sağlamaktır. Doğrudan bir içerik sunmayan bu program, AdvanceHE ile iş birliği içinde gerçekleştirilen akreditasyon çalışmalarının bir parçasını oluşturmaktadır. Bu program öğretim elemanlarının başarılı çalışmalarının ve iyi örnek uygulamalarının resmi olarak onaylanmasını ve ödüllendirilmesini kapsamaktadır. Üniversitede eğitim-öğretim hizmetinde bulunan tüm öğretim elemanları bu programdan yararlanabilmektedir. Programın pilot uygulaması, 2020-21 akademik yılında çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir. Bu pilot uygulamanın başarısına dayanarak, TRS programı devam etmektedir. Programa başvuran ve başarısı onaylanan öğretim elemanları, "Yükseköğretim Akademi Üyesi" veya "Kıdemli Üye" unvanı verilerek ödüllendirilmektedir.

Öğrenme Teknolojileri Derneği Programının Sertifikalı Üyeliği, üniversite personelinin öğretim teknolojisine ilişkin becerilerinin geliştirilmesini, başarılı çalışmaların meslektaşlar arasında paylaşılmasını ve bu sayede yerel ve uluslararası düzeyde tanınmalarını amaçlamaktadır. Programın içeriğini, teknolojinin eğitimde kullanılmasına yönelik konular oluşturmaktadır. CMALT programının hedef kitlesini, üniversitede deneyimli öğretim teknolojileri uzmanları, yöneticiler, bilişim teknolojileri destek personeli, akademik ve araştırma birimlerinde deneyimli tüm akademik personel oluşturmaktadır. Program yüz yüze bir dizi çalıştay şeklinde yürütülmektedir. Programa katılmak için herhangi bir ön koşul bulunmamaktadır. Üniversitede öğretim teknolojileri uzmanlarının, dijital eğitimi benimseyen öğretim elemanlarının Birleşik Krallıkta ve uluslararası alanda tanınmaları, üniversitenin mesleki gelişim politikasına ve tanınırlığına önemli katkı sağlamaktadır. Programda başarılı olan personel, alanlarına ve sorumluluklarına uygun olarak "Associate CMALT", "CMALT" veya "Senior CMALT" unvanları ile ödüllendirilmektedir.

Edge Hill Üniversitesi Öğrenme ve Öğretme Merkezi (Centre for Learning and Teaching) Tarafından Yürütülen Mesleki Gelişim Programları

Tablo 2.

Edge Hill Üniversitesi Öğrenme ve Öğretme Merkezi Tarafından Yürütülen Deneyimli Öğretim Elemanlarına Yönelik Mesleki Gelişim Programları

Öğrenme ve Öğretme Merkezi (Centre for Learning and Teaching [CLT])		
Temalar	Alt Temalar	Programlara İlişkin Açıklamalar

Mesleki Gelişim Programları		
1. Üniversite Öğrenme ve Öğretme Günü (University Learning and Teaching Day)	Amaç	Üniversite genelinde tüm akademik personelin eğitimin güncel konularıyla ilgili bilgi ve beceri edinmelerini, olgu ve fikirleri tartışmalarını sağlamaktır.
	İçerik	Yapay Zekâ ve Yansımaları Kişisel Öğretmenlik: Kariyer Desteği Öğrencilerin Üniversiteyi Terk Etme Oranını Nasıl Azaltabiliriz? Fakültelerinizin Mezuniyet Oranlarını Nasıl İyileştirebilirsiniz? Akademik Dürüstlük Üniversite Ruh Sağlığı Tüzüğü Farklı Bakış Açıları ve “Bir Akademisyen Olarak Bilmeyi Dilediğim Şeyler...” Üniversitede Terfi ve İlerleme Yolları ChatGPT Araştırmasından Elde Edilen Bulgular CPD Programı/PSF Öğrenci Öğrenimini Desteklemek İçin LinkedIn Öğrenme’yi (LinkedIn Learning) Kullanma Web Sayfalarının Çekici Olması ile Öğrenci Katılımını Artırın Kayıtlardan Devrimlere: ‘Proje Dönüşüm’ (Project Transform) Öğrenci Kayıt Sistemlerini Nasıl Yeniliyor?
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Öğretim elemanları
	Uygulama Süreci	Öğrenme ve Öğretme Merkezi tarafından koordine edilir, Her yıl düzenlenir, Tüm gün sürer, Konferans ve atölye serileri içerir, Katılım ücretsizdir.
	Üniversite Politikasına Katkısı	Bu program ile öğrenme ve öğretmeyi destekleyen tüm akademik personele yönelik mükemmel bir mesleki gelişim fırsatı sunulmak istenmektedir. Bu mesleki gelişim etkinliği ile üniversitenin sürekli öğrenme, iş birliği ve topluluk oluşturma, eğitimde inovasyon ve teknolojik gelişim, eğitime erişim ve katılım politikalarına hizmet etmektedir. Öğrenme ve öğretme konusunda deneyimlerin paylaşılması, akademik topluluğun güçlendirilmesine hizmet etmektedir.
2. Öğrenme ve Öğretme Oturumları (Learning and Teaching Sessions)	Amaç	Bu programın amacı, üniversitede etkili bir öğretme-öğrenme sürecinin oluşturulması için öğretim görevini sürdüren tüm paydaşları bir araya getirerek onların öğretim becerilerini geliştirmek, eğitimin güncel konularına ilişkin bilgi ve deneyimlerini artırmaktır.
	İçerik	Akademik Kalite ve Standartlar Açısından Dış Değerlendirme Büyük Gruplara Öğretim Bireysel Öğretmenlik: Akademik Destek Uluslararası Öğrencileri Desteklemek Öğrenci Stajyerler: Kursumuza Başlamadan Önce Neleri Bilmek İsterdik? Öğrenci Katılımını Artırmak İçin Etkileşimli Teknoloji Postgraduate Certificate in Teaching in Higher Education (PGCTHE) Keşfetmek: Başarıya Hazırlanmak
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Öğretim elemanları
Uygulama Süreci	Öğrenme ve Öğretme Merkezi tarafından koordine edilir, Her yıl düzenlenir, Tüm gün sürmektedir, Oturumlar ve atölye serileri içerir, Katılım ücretsizdir.	

Üniversite Politikasına Katkısı		Akademik kadronun güncel öğretim yöntemleri, eğitim ve öğretim teknolojileri ve pedagojik yaklaşımlar hakkında bilgi edinmesi, öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda onlara daha nitelikli bir öğrenme ortamı oluşturma ve etkili bir eğitim sunma fırsatı verir. Aynı zamanda üniversitenin akreditasyon ve kalite güvence sistemlerinin etkililiğinin sürdürülebilirliğine hizmet eder.
3. Profesyonel Standartlar Çerçevesi (PSF) CPD Şeması (The Professional Standards Framework [PSF] CPD Scheme)	Amaç	Profesyonel Standartlar Çerçevesinin amacı, mesleki gelişim amaçlı gerçekleştirilen programlar ve faaliyetler yoluyla öğretim elemanlarının akademik becerilerinin geliştirilmesine ve öğrencilerin öğrenme deneyimleri üzerinde olumlu etki oluşturacağına yönelik taahhüt sunmaktır.
	İçerik	Merkez tarafından sunulan taahhütler şunları içerir: Tüm akademik personelin göreve yeni başladığında ve görevine devam ederken sürekli olarak mesleki gelişimini destekler. Çeşitli akademik ve/veya profesyonel ortamlarda yaratıcılık, yenilikçilik ve sürekli gelişim yoluyla öğretme ve öğrenmeye yönelik dinamik yaklaşımları teşvik eder. Kapsayıcı eğitimi benimser. Öğrencilerin öğrenimlerini destekleyen ve yüksek kaliteli öğrenme ve değerlendirme uygulamalarına odaklanır. Üniversite içinde ve dışında akranlar arası öğrenme, ağ kurma ve yayılma fırsatları sağlar.
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Öğretim elemanları
	Uygulama Süreci	Fiilen uygulanan bir program niteliğinde değildir. Daha çok üniversite tarafından öğretim elemanlarının mesleki gelişimlerinin desteklenmesini güvence altına alınmasını sağlar.
	Üniversite Politikasına Katkısı	Profesyonel Standartlar Çerçevesi ile öğretim elemanlarına sunulan mesleki gelişim programlarının amaçlarına yönelik standartlar belirlenerek, üniversitenin eğitim ve öğretim hizmetlerinin iyileştirilmesine, geliştirilmesine ilişkin vizyon ve misyonlarına hizmet eder. Aynı zamanda üniversitenin kendi akademik personelinin mesleki gelişimini sağlayacağına ilişkin güvence sunar ve bu yürütülmekte olan mesleki gelişim faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini hedefler.

Edge Hill Üniversitesi, Öğrenme ve Öğretme Merkezi bünyesinde deneyimli öğretim elemanlarına yönelik üç program yürütülmektedir. Bu programlar, Üniversite Öğrenme ve Öğretme Günü, Öğrenme ve Öğretme Oturumları ve Profesyonel Standartlar Çerçevesi CPD Şeması. İlk iki programın amacı, tüm öğretim elemanlarına yönelik eğitim ile ilgili güncel konulara ilişkin bilgi, beceri ve farkındalık kazandırarak, öğretim becerilerinin gelişimini desteklemektir.

Bu programların içeriği her yıl güncellenmekle birlikte, 2024 yılında, Üniversite Öğrenme ve Öğretme Günü programının içeriğinde, yapay zekâ ve yansımaları, LinkedIn Öğrenme, Proje Dönüşüm gibi güncel konular yer alırken; Öğrenme ve Öğretme Oturumları içeriği, çoğunlukla üniversitede öğretim elemanlarının öğretim becerilerini geliştirmeye odaklanmıştır. Büyük gruplarda öğretim, akademik destek, öğrenci katılımını artırmak için etkileşimli teknolojiler bu konulardan bazılarıdır. Aynı zamanda her iki programda akademik kalite ve standartlar açısından dış değerlendirme, uluslararası öğrencileri destekleme, öğrencilerin üniversiteyi terk etme oranının azaltılması, öğrenci kayıt sistemlerinin yenilenmesi gibi ulusal ve uluslararası düzeyde önemli ve güncel konular da yer almıştır. Her iki program, her yıl geleneksel olarak, tüm gün süreyle ve çoğunlukla bir dizi oturumdan oluşan konferanslar, seminerler, atölyeler biçiminde düzenlenmektedir. Bu programlar, tüm öğretim elemanlarını bir araya getirerek, eğitim-öğretim ile ilgili yeni ve güncel konulara ilişkin bilgi, beceri, deneyim edinme fırsatı sunmak ve bu yolla üniversitenin sürekli öğrenme, iş birliği ve topluluk oluşturma, eğitimde inovasyon ve teknolojik gelişim, eğitime erişim ve katılım politikalarına katkı sunmaktadır. Aynı zamanda tüm üniversiteyi kapsayan bu programların geleneksel olarak her yıl düzenlenmesi, akademik topluluğun güçlendirilmesine yönelik çalışmaların sürdürülebilirliğine hizmet etmektedir.

Öğrenme ve Öğretme Merkezi bünyesinde düzenlenen bir diğer program, Profesyonel Standartlar Çerçevesi CPD Şeması adı verilen programın amacı, üniversite tarafından öğretim elemanlarının mesleki gelişimlerinin destekleneceğine ve bu sayede öğrencilerin öğrenme deneyimleri üzerinde olumlu etki oluşturacağına yönelik taahhüt sunmaktır. Bu taahhütler, çerçevenin içeriğini oluşturmaktadır. Buna göre, öğretim elemanlarının sürekli olarak mesleki gelişimini sağlama, yaratıcılık, yenilikçilik ve sürekli gelişim yoluyla öğretme ve öğrenmeye yönelik dinamik yaklaşımların uygulanmasını teşvik etme bu taahhütlerden bazılarıdır. Profesyonel Standartlar Çerçevesi (PSF), üniversite bünyesinde deneyimli tüm akademik personelin mesleki gelişimine odaklanmaktadır. Fiilen uygulanan bir program niteliğinde olmayan bu çerçeve ile öğretim elemanlarına sunulan mesleki gelişim programlarının amaçlarına yönelik standartlar

belirlenerek, üniversitenin öğretme ve öğrenme hizmetlerinin iyileştirilmesine, geliştirilmesine ve sürdürülebilirliğine hizmet etmektedir.

Manchester Üniversitesi Öğretme ve Öğrenme Enstitüsü (Institute of Teaching and Learning) Tarafından Yürütülen Mesleki Gelişim Programları

Tablo 3.

Manchester Üniversitesi Öğretme ve Öğrenme Enstitüsü Tarafından Yürütülen Deneyimli Öğretim Elemanlarına Yönelik Mesleki Gelişim Programları

Öğretme ve Öğrenme Enstitüsü (Institute of Teaching and Learning [ITL])		
Temalar	Alt Temalar	Programlara İlişkin Açıklamalar
Mesleki Gelişim Programları		
1. Öğretim Liderleri Programı (Leaders in Teaching Programme)	Amaç	Öğretim elemanlarının öğretme ve öğrenme liderliği becerilerini geliştirmek, temel çağdaş liderlik konularına ilişkin anlayışlarını geliştirmek, üniversitede liderlik pozisyonlarına gelmeyi hedefleyen öğretim elemanlarını desteklemek.
	İçerik	Ekiple çalışma ve iş birliği Etkili iletişim Farkındalık ve empati Zorlukların üstesinden gelebilme
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Öğretim elemanları
	Uygulama Süreci	Çalıştay Küçük Grup Çalışmaları
	Üniversite Politikasına Katkısı	Bir öğretme ve öğrenme lideri olan öğretim elemanlarının benimsedikleri eğitim politikaları, gerçekleştirdikleri başarılı uygulamaları ve liderlik perspektifiyle uyguladıkları yaratıcı öğrenme yaklaşımları sayesinde üniversitenin eğitim alanında, ilham verici ve etkili bir lider konumuna gelmesine katkı sunmaktadır.
	2. Akademik Danışmanlık Eğitim Programı ve Kaynakları (Academic Advisor Training and Resources)	Amaç
İçerik		Akademik rehberlik sağlanması Kişisel zorluklar yaşayan öğrencilerin destek hizmetlerine yönlendirilmesi Kariyer gelişimi ve planlama Gereksinim duyulan diğer konularda gerekli yönlendirmelerin yapılması
Hedef Kitle ve Katılımcılar		Akademik danışmanlık görevini yürüten öğretim elemanları
Uygulama Süreci		Her üç yılda bir düzenlenir, Eğitim modülleri şeklinde hazırlanır, Çevrim içi olarak düzenlenir, Programın çevrimiçi eğitim modüllerine istenildiği zaman kaydolup tamamlanabilir.
Diğer Özellikler		Bu program kapsamında aynı zamanda şu hizmetler sunulmaktadır: <u>Akademik Danışmanlık Araç Seti</u> : Akademik danışmanlar için dijital kaynaklar (videolar, çeşitli bilgi kaynakları ve kılavuzlar vb.) hazırlanmıştır ve erişime açıktır. <u>Akademik Danışmanlar Destek Ağı</u> : Bu ağ çevrim içi bir forumdur. Manchester Üniversitesi'nde akademik danışman olarak deneyimli tüm akademik personelin ve öğrencilerin eğitime katılımını sağlama ve gelişimlerini destekleme konusunda uygulamaya dönük tavsiyelerde bulunmak amacıyla kurulmuştur.

	Üniversite Politikasına Katkısı	Bu program, üniversitede öğrenim gören öğrencilerin akademik, kişisel ve sosyal gelişimlerini destekleme, onlara güçlü bir öğrenme deneyimi sunma üzerine odaklanmaktadır. Bu sayede Manchester Üniversitesi'nde eğitimde mükemmeliyeti teşvik etmeye ve daha etkin ve öğrenci odaklı bir yaklaşımın benimsenmesine katkı sağlamaktadır.
3. Diğer Gelişim Fırsatları (Other Development Opportunities)	Amaç	Her bir disipline özgü öğretim programlarının tasarlanması, öğretme ve öğrenme süreçlerinin yapılandırılması, ölçme ve değerlendirme yaklaşım ve tekniklerin belirlenmesine ilişkin bilgi ve beceri kazandırmaktır.
	İçerik	Programın standart bir içeriği bulunmamaktadır. Her bir birimde deneyimli öğretim elemanlarının disiplinlere özgü öğretme-öğrenme bilgi ve becerilere ilişkin ihtiyaçlarının belirlenmesi sonucunda programın içeriği oluşturulmaktadır.
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Program aşağıdaki birimlerde görev yapan öğretim elemanlarının erişimine açıktır: Sosyal Bilimler Fakültesi Biyoloji, Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi Fen Bilimleri ve Mühendislik Fakültesi
	Uygulama Süreci	Programın uygulanması fakültelere göre değişiklik gösterebilmektedir.
	Üniversite Politikasına Katkısı	Her disiplin kendine özgü bilgi, olgu, ilke ve dinamiklere sahiptir. Öğretim elemanlarına sağlanan mesleki gelişim programlarının alana özgü tasarlanması, öğretim elemanlarının öğretme-öğrenme ve değerlendirme süreçlerine ilişkin edindikleri bilgi ve becerileri kendi alanlarına transfer edebilmelerini sağlayacaktır. Böylece programın üniversitenin tüm birimlerindeki eğitim-öğretim hizmetlerinin daha etkili ve nitelikli olmasına hizmet etmesi beklenmektedir.
4. Yükseköğretimde Lisansüstü Sertifika Programı (Postgraduate Certificate in Higher Education [PGCert])	Amaç	Bu programın amacı, kampüs genelinde tüm akademik ve idari personele yükseköğretim kültürü ve yapısı hakkında bilgi, beceri, tutum kazandırmak, yükseköğretim sistemi hakkında düşünme biçimlerini geliştirmektir. Böylece onların üniversitedeki görevlerini daha verimli, başarılı bir şekilde yapmalarını sağlamak ve üniversite aidiyeti oluşturmak amaçlanmaktadır.
	İçerik	Program 8 ders, toplam 60 krediden oluşmaktadır. Bu programın iş yükü standart bir lisansüstü programının sahip olduğu iş yükü açısından tanımlandığında her bir ders için 150 saattir. Dönemlere göre dersler şu şekildedir: I. Dönem Değerlendirme ve Geribildirim Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Yükseköğretim Bağlamında Öğretme, Öğrenme ve Değerlendirme Yükseköğretimin Yerel Akademik Kültürü: "Uygulama Araştırması" Yaklaşımı II. Dönem Yükseköğretimde Bağımsız Araştırma Birimi Bilgiye Erişim ve Yükseköğretim Yükseköğretimde Teknoloji Yükseköğretimin Değişen Manzarası
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Üniversitenin tüm birimlerinde çalışan akademik personel (lisansüstü öğretim asistanları hariç), Tüm profesyonel hizmet birimlerinde çalışan personel Kütüphane hizmetinde çalışan personel Kültürel varlıklarında çalışan personel
	Uygulama Süreci	Yüz yüze oturumlar Blackboard (LMS Sistemi) İş birlikli çalışmalar Program her yılın Eylül ayında başlar. Programın bir akademik yıl içinde tamamlanması gerekir.

Üniversite Politikasına Katkısı	Yükseköğretim Lisansüstü Sertifika Programı, üniversitenin eğitim ve öğretimin kalitesini artırmak, personel gelişimini desteklemek ve motivasyonu artırmak, yükseköğretimde kurumsal birliği ve iletişimi güçlendirmek, üniversitenin toplumsal misyonuna katkı sağlamak, yenilikçi ve sürdürülebilirlik bir çalışma, araştırma ve öğrenme ortamı oluşturmak konularında üniversiteye önemli katkılarda bulunur. Farklı disiplinlerden ve birimlerden deneyimli akademik ve idari personelin ortak hedefler doğrultusunda hareket etmeleri, üniversite içinde daha güçlü bir birlik ve iş birliği atmosferi oluşturmaya hizmet eder.
---------------------------------	--

Manchester Üniversitesi, Öğretme ve Öğrenme Enstitüsü tarafından deneyimli öğretim elemanlarına yönelik, dört program yürütülmektedir. Bu programlar; Öğretim Liderleri Programı, Akademik Danışmanlık Eğitim Programı ve Kaynakları, Diğer Gelişim Fırsatları, Yükseköğretimde Lisansüstü Sertifika Programı. İlk program Öğretim Liderleri Programı amacı, öğretim elemanlarının temel çağdaş liderlik konularına ilişkin bakış açısı oluşturmak, öğretme ve öğrenme alanında liderlik becerilerini geliştirmektir. Bu programın içeriği, ekiple çalışma ve iş birliği, etkili iletişim, farkındalık ve empati, zorlukların üstesinden gelebilme konularından oluşmaktadır. Bu program, çalıştay ve küçük grup tartışmaları şeklinde yürütülmektedir. Bu program, öğretim elemanları tarafından benimsenen eğitim politikaları, gerçekleştirilen başarılı liderlik uygulamaları ve yaratıcı öğrenme yaklaşımları ile üniversiteyi eğitim alanında, ilham verici ve etkili bir lider konumuna gelmesine katkı sunmaktadır.

Bir diğer program, Akademik Danışmanlık Eğitim Programı ve Kaynakları adı verilen programdır. Bu programın amacı, akademik danışmanlık hizmetinin ilkelerinin ve sorumluluklarının belirlenmesi ve bu ilke ve kurallar doğrultusunda öğrencilere daha etkili danışmanlık hizmeti sunulmasıdır. Programın içeriğinde, öğrencilere akademik rehberlik sağlanması, kişisel zorluklar yaşayan öğrencilerin destek hizmetlerine yönlendirilmesi vb. konular yer almaktadır. Akademik danışmanlık görevini yapan öğretim elemanlarının katılması zorunlu olan bu program her 3 yılda bir yenilenmektedir. Programda sunulan bu içeriğe ek olarak, çeşitli dijital kaynakların yer aldığı ve erişime açıldığı *Akademik Danışmanlık Araç Seti*, üniversitenin tüm personeli tarafından deneyimlerin paylaşıldığı çevrimiçi bir forum olan *Akademik Danışmanlar Destek Ağı hizmetleri de sunulmaktadır*. Program, üniversitede öğrenim gören öğrencilerin akademik, kişisel ve sosyal gelişimlerini destekleyerek ve onlara güçlü bir öğrenme deneyimi sunarak üniversiteye katkı sunmaktadır. Böylece öğrenci odaklı eğitimde mükemmeliyete ulaşılmasına hizmet etmektedir.

Öğretme ve Öğrenme Enstitüsü bünyesinde disiplinlere özgü mesleki gelişim programları da yürütülmektedir. Diğer Gelişim Fırsatları adıyla bilinen bu programların amacı, her bir disipline özgü öğretim programlarının tasarlanması, öğretme ve öğrenme süreçlerinin yapılandırılmasına ilişkin bilgi ve beceri kazandırmaktır. Programın içeriği, her bir akademik birimde deneyimli öğretim elemanlarının gereksinimlerine göre oluşturulmaktadır. Programların uygulanması fakültelere göre değişiklik gösterebilmektedir. Üniversitede öğretim elemanlarına sağlanan mesleki gelişim programlarının her bir alana özgü olarak tasarlanması, onların öğretme-öğrenme ve değerlendirme süreçlerine ilişkin edindikleri bilgi ve becerileri kendi alanlarına transfer edebilmelerini sağlaması beklenmektedir.

Öğretme ve Öğrenme Enstitüsü tarafından düzenlenen ve diğerlerinden farklılaşan dördüncü program Yükseköğretimde Lisansüstü Sertifika Programı'dır. Bu programın amacı, kampüs genelinde tüm personele yükseköğretim kültürü ve yapısı hakkında bilgi, beceri, tutum kazandırmak, yükseköğretim sistemi hakkında düşünme biçimlerini geliştirmektir. Programın içeriği sekiz ders, toplam 60 krediden oluşmaktadır. İçerik incelendiğinde, Yükseköğretimde Uluslararasılaşma, Yükseköğretim Bağlamında Öğretim, Öğrenme ve Değerlendirme, Yükseköğretimde Teknoloji, Yükseköğretimin Değişen Manzarası, bazı başlıklardır. Programın hedef kitlesi, üniversitenin tüm akademik birimlerinde deneyimli akademik personel (lisansüstü öğretim asistanları hariç) ve tüm profesyonel hizmet birimlerinde görev yapan deneyimli personeldir. Program, bir akademik yıl sürmektedir. Çevrim içi öğrenme sistemleri ile desteklenen yüz yüze oturumlar biçiminde yürütülmektedir. Bu program ile farklı disiplinlerden ve birimlerden gelen üniversite personelinin aynı hedefler doğrultusunda hareket etmeleri, üniversite içinde daha güçlü iş birliği atmosferi oluşturmaya hizmet etmektedir. Üniversitede kurumsal iş birliği ve iletişimi güçlendirmek, yenilikçi ve sürdürülebilir bir çalışma, araştırma ve öğrenme ortamı oluşturmak programın üniversiteye sağladığı en önemli katkıdır.

Leeds Üniversitesi Leeds Öğretimde Mükemmeliyet Enstitüsü (Leeds Institute for Teaching Excellence) Tarafından Yürütülen Mesleki Gelişim Programları

Tablo 4.

Leeds Üniversitesi Leeds Öğretimde Mükemmeliyet Enstitüsü Tarafından Yürütülen Deneyimli Öğretim Elemanlarına Yönelik Mesleki Gelişim Programları

Leeds Öğretimde Mükemmeliyet Enstitüsü (Leeds Institute for Teaching Excellence [LITE])

Temalar	Alt Temalar	Programlara İlişkin Açıklamalar	
Mesleki Gelişim Programları	1. Özel LUNSHE Sürdürülebilirliği Öğrenci Eğitiminin Merkezine Yerleştirme (SPECIAL LUNSHE Putting Sustainability at the Heart of Student Education)	Amaç	Sürdürülebilir kalkınma konusunda çalışmaları olan öğretim elemanlarını bir araya getirerek, bu alandaki fikirlerin tartışılmasını ve iyi uygulamaların paylaşılmasını sağlamak.
		İçerik	Sürdürülebilir Kalkınma Sürdürülebilir İklim Sürdürülebilir Üniversite Sürdürülebilir Kampüs
	Hedef Kitle	Sürdürülebilir kalkınma konusunda çalışmaları olan öğretim elemanları	
	Uygulama Süreci	Atölye Çalıştay	
	Diğer Özellikler	Bu program Leeds Üniversitesi Yükseköğretimde Sürdürülebilirlik Ağı'nın, (University of Leeds Network for Sustainability in Higher Education [LUNSHE]) özel bir oturumdur. Bu ağ Mayıs 2023'te kurulmuştur.	
2. Çeşitli Gruplarda Öğrenme: Etkileşimli Tasarım Odaklı Düşünme Atölyesi (Learning in Diverse Teams: An Interactive Design Thinking Workshop)	Amaç	Öğretim elemanlarına derslerinde grup çalışması yöntemlerini nasıl daha etkili uygulayabilecekleri konusunda bilgi, beceri ve farkındalık kazandırmak. Program öğrencilerin iş birlikli çalışma, sosyalleşme, grup aidiyeti konularında gelişmelerini amaçlarken, aynı zamanda tasarım odaklı düşünme becerisi kazandırmayı amaçlamaktadır.	
		İçerik	Grup Çalışmaları ve Özellikleri İşbirliğine Dayalı Öğrenme Tasarım Odaklı Düşünme Ekiple Öğretim
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Öğretim elemanları Öğrenciler	
	Uygulama Süreci	Atölye Çalıştay Grup Çalışmaları Ekip Tabanlı Öğrenme	
	Diğer Özellikler	Üniversitede halihazırda uygulanmakta olan grup çalışmalarının etkililiğine ilişkin öğrencilerden alınan geri bildirimler sonucunda, öğrencilerin grup çalışmasından zevk almadıkları ve yararlı bulmadıkları tespit edilmiştir. Bu program, bu soruna yönelik çözüm önerileri geliştirmek amacıyla tasarlanmıştır.	
3. Şefkatli Kampüs Sohbetleri (Compassionate Campus Conversations) ve Şefkatli Öğretim Programı (Compassionate Curriculum)	Amaç	Şefkatli Kampüs Sohbetleri, Leeds Üniversitesi'nde daha şefkatli bir öğretim programının nasıl geliştirilebileceğinin, pratikte nasıl uygulanabileceğinin tasarlanması, bu konuda farklı bakış açılarının ve ortaya çıkan fikirlerin tartışılmasını amaçlamaktadır. Şefkatli Öğretim Programı, öğrenciler ve personel için üniversite ortamında refahı ve aidiyet duygusunu destekleyen ve bu amaca hizmet eden eğitim uygulamalarını geliştirmeyi amaçlamaktadır.	
		İçerik	Öğretim Programları, üniversitede olumlu refahı destekleyen (veya engellemeyen) şekillerde nasıl tasarlanabilir, uygulanabilir ve değerlendirilebilir? Program tasarımı ile program dışı etkinlikler nasıl bütünleştirilebilir?
	Hedef Kitle ve Katılımcılar	Öğretim elemanları Öğrenciler	

Uygulama Süreci	Seminerler, Küçük grup tartışmaları, Çevrim içi toplantılar, Her ay düzenlenir.
Üniversite Politikasına Katkısı	Üniversiteler, öğrencilere yüksek kaliteli kazanımlar ve sürdürülebilir kişisel gelişim elde etmeleri için ilham veren ve fırsatlar sunan kurumlardır. Ancak öğrencilerin, öğrenci olmayan akranlarına göre daha çok ruh sağlığı sorunu yaşayabildikleri ve refah düzeyi daha düşük koşullar içinde olabilecekleri de kabul edilmektedir. Bu sorunlara temel çözüm, refahı üniversite programına yerleştirmektir. Bunun için şefkatli öğretim programı ile üniversite kampüsünün ve öğrenme ortamlarının öğrencilerin motivasyonlarını yükseltecek bir biçimde tasarlanması gerektiğine dair anlayış benimsenmiştir. Bu program öğrencilerin üniversite yaşamlarının her aşamasında ve her alanında refah düzeylerinin ve aidiyet duygusunun artmasına katkı sağlayacaktır.

Leeds Üniversitesi, Leeds Öğretimde Mükemmeliyet Enstitüsü tarafından, deneyimli öğretim elamanlarına yönelik, üç program yürütülmektedir. Bunlar, Özel LUNSHE: Sürdürülebilirliği Öğrenci Eğitiminin Merkezine Yerleştirme, Çeşitli Gruplarda Öğrenme: Etkileşimli Tasarım Düşünme Atölyesi, Şefkatli Kampüs Sohbetleri ve Şefkatli Öğretim Programıdır.

Bunlardan ilki olan Özel LUNSHE'nin amacı, sürdürülebilir kalkınma konusunda çalışmaları olan öğretim elemanlarını bir araya getirerek, başarılı uygulamaların paylaşılmasını sağlamaktır. Bu program Mayıs 2023'te kurulan Leeds Üniversitesi Yükseköğretimde Sürdürülebilirlik Ağının, (University of Leeds Network for Sustainability in Higher Education [LUNSHE]) özel bir oturumudur. Programın içeriği, sürdürülebilir kalkınma konusu kapsamında, sürdürülebilir iklim, kampüs ve üniversitedir. Sürdürülebilir kalkınma konusunda çalışmaları olan tüm öğretim elemanlarını bir araya getiren bu program, çoğunlukla atölye ve çalıştay şeklinde yürütülmektedir. Bu program, sürdürülebilirliği eğitim faaliyetlerine yerleştirmeyi amaçlayan Üniversite yönetimi tarafından hazırlanan "*İklim Planı*"na ve bu plan çerçevesinde belirlenmiş olan taahhütler arasında yer alan "*Sürdürülebilir Öğretim Programı*" ilkesine hizmet etmektedir.

Bir diğer program, Çeşitli Gruplarda Öğrenme: Etkileşimli Tasarım Düşünme Atölyesi'dir. Üniversite öğrencilerinden alınan geri bildirim sonucu, grup çalışmalarını yararlı bulmadıkları tespit edildiği belirtilmiştir. Bu programın amacı öğretim elemanlarına derslerinde grup çalışmasını nasıl daha etkili uygulayabilecekleri konusunda bilgi, beceri ve farkındalık kazandırmaktır. Programın içeriğinde iş birliğine dayalı öğrenme, tasarım odaklı düşünme ve ekiple öğretim konuları yer almaktadır. Programa, deneyimli öğretim elemanları ve zaman zaman da öğrenciler katılabilmektedir. Bu program, çalıştaylar, atölye çalışmaları, grup çalışmaları şeklinde gerçekleştirilmektedir. Bu program sonucunda ekip tabanlı öğretim için kanıta dayalı çeşitli yönergeler oluşturulmakta ve tüm öğretim elemanları ile paylaşılmaktadır. Bu eğitimlerin Tasarım Odaklı Düşünme Etkinlikleri ile desteklenmesi ve uygulamaların üniversite geneline yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

Leeds Üniversitesi, Leeds Öğretimde Mükemmeliyet Enstitüsü tarafından yürütülen önemli programlardan bir diğeri Şefkatli Kampüs Sohbetleridir. Leeds Üniversitesi'nde daha "*şefkatli*" bir öğretim programının nasıl geliştirilebileceğinin, pratikte nasıl uygulanabileceğinin tasarlanması ve bu konuda farklı fikirlerin tartışılması amacıyla deneyimli öğretim elemanları bir araya gelmektedir. Şefkatli Öğretim Programı ile özellikle öğrencilerin üniversiteye yönelik refah düzeyini ve aidiyet duygusunu artırmayı amaçlayan eğitim uygulamalarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Öğretim elemanlarının yanı sıra öğrencilerin de katılabileceği ve her ay düzenlenen bu programda, seminerler, küçük grup tartışmaları yapılmaktadır. Öğrencilerin, üniversite eğitimleri süresince akademik, kültürel ve sosyal ihtiyaçlarına yönelik uygulamaların öğretim programlarına ve program dışı etkinliklere yerleştirilerek, öğrencilerin üniversiteye aidiyet duygularının artması ve üniversite eğitimlerine devam etmeleri beklenmektedir.

Göreve Yeni Başlayan Öğretim Elemanlarına Yönelik Mesleki Gelişim Programları

Oxford, Edge Hill, Manchester Üniversitelerinin öğretme ve öğrenme merkezleri tarafından yürütülen göreve yeni başlayan öğretim elemanlarına yönelik mesleki gelişim programları ile ilgili ilişkin bulgular aşağıda sunulmuştur.

Oxford, Edge Hill, Manchester Üniversiteleri Öğretme ve Öğrenme Merkezleri Tarafından Yürütülen Mesleki Gelişim Programları

Tablo 5.

Oxford, Edge Hill ve Manchester Üniversiteleri Öğretme ve Öğrenme Merkezleri Tarafından Yürütülen Göreve Yeni Başlayan Öğretim Elemanlarına Yönelik Mesleki Gelişim Programları

Üniversite ve Merkez	Oxford Üniversitesi Öğretme ve Öğrenme Merkezi	Edge Hill Üniversitesi Öğrenme ve Öğretme Merkezi	Manchester Üniversitesi Öğretme ve Öğrenme Enstitüsü
Temalar- Mesleki Gelişim Programları			
Alt Temalar	Oxford Üniversitesi'nde Öğrenme ve Öğretmeye Hazırlık Programı (The Preparation for Learning and Teaching at Oxford) [PLTO]	Yükseköğretimde Öğretim Alanında Lisansüstü Sertifika Programı (Postgraduate Certificate in Teaching in Higher Education) [PGCTHE])	Yeni Akademisyenler Programı (New Academics Program [NAP])
Amaç	Oxford Üniversitesinin öğretim süreçleri ve sistemleri hakkında bilgi edinmek. Birimlerde gerçekleştirilen öğretim uygulamalarını ve her öğretim elemanının kendi öğretim yolunu keşfetmek. Akranlar ve/veya daha deneyimli öğretim elemanları ile öğretim sürecinin zorluklarını tartışmak. Öğretime başlamanın yollarını tartışmak. Öğretim becerilerini geliştirmeye yönelik edinilen görüş ve düşünceleri desteklemek amacıyla bölüm kaynaklarına nasıl ve nereden erişilebileceğini öğrenmek Üniversite tarafından öğretim elemanlarına, öğretim becerilerinin geliştirilmesi amacıyla sunulan fırsatlar hakkında bilgi edinmek.	Bir lisansüstü sertifika programı olan PGCTHE, üniversite öğrencilerinin nitelikli öğrenme deneyimlerine sahip olmaları için öğretim görevine yeni başlayan öğretim elemanlarının öğretim becerilerinin geliştirilmesini amaçlamaktadır.	Üniversitede öğretim görevine yeni başlayan öğretim elemanlarını desteklemek ve akademik kadronun araştırma, öğretme, öğrenme ve diğer görevlerini en üst düzeyde yerine getirebilmeleri için ihtiyaç duydukları akademik becerilerle donatmaktır.
İçerik	Oxford Üniversitesi Sistemi Yeni Öğretme ve Öğrenme Yaklaşımları Etkili Öğretim Stratejileri Eğitimde İyi Uygulama Örnekleri Öğretme ve Öğrenme Sürecinin Zorlukları	20 kredilik üç modülden oluşmaktadır.	Üniversitede özellikle öğretim göreve yeni başlayan öğretim elemanlarının eğitim-öğretim becerilerindeki uzmanlıklarını, öz-güvenlerini ve uygulamalarını geliştirmede destek olabilecek farklı içerikler yer almaktadır.
Hedef Kitle ve Katılımcılar	Oxford Üniversitesi'nde öğretim görevine yeni başlayacak doktora öğrencileri Doktora programı mezunu asistanlar	Yükseköğretimde üç yıldan az öğretim deneyimi olan tam zamanlı öğretim elemanları için zorunludur. Program, aşağıdaki özelliklere sahip akademik personele açıktır. Tam ve yarı zamanlı akademisyenler Deneyimli öğretim elemanları Lisansüstü öğretim asistanları Öğrencilere rehberlik eden, ders veren veya eğitim veren destek personeli.	Üniversitede göreve yeni başlayan öğretim elemanları
Uygulama Süreci	Seminer Konferans Atölye Yüz yüze/çevrimiçi	Yüz yüze ve Sanal Öğrenme Ortamı (Virtual Learning Environment [VLE]) Her yıl Eylül ayında başlar ve 18 ay sürer.	Üniversite genelinde uygulanmaktadır. Sosyal Bilimler, Fen ve Matematik Bilimleri, Biyoloji, Tıp ve Sağlık Bilimleri

Fakülteleri bünyesinde uygulanmaktadır.

Diğer Özellikler	PLTO Programı, Oxford Üniversitesi'nde öğretim görevine yeni başlayacak öğretim elemanları için öğretme-öğrenme sürecine bir giriş niteliğindedir. Üniversite politikası gereği, doktora sonrası araştırmacıların ders vermeye başlamadan önce bir PLTO veya eşdeğeri bir programa/kursa katılmaları gerekmektedir.	Program AdvanceHE tarafından akredite edilmiştir	
Üniversite Politikasına Katkısı	Dünya çapında bir üniversite olan Oxford Üniversitesi için bu program, öğrencilere yüksek kaliteli eğitim vermek ve akademik mükemmeliyeti sürdürmek adına son derece önemlidir. Özellikle öğrenci başarıları konusunda yüksek standartlara sahip üniversitede yeni öğretim elemanlarının mesleki gelişimlerinin desteklenmesi, üniversitenin kurumsal dayanıklılığına ve sürdürülebilirliğine katkı sağlamaktadır.	Bu program, üniversitede iş birliğine dayalı bir öğrenme ortamında pedagojik kuram ve deneysel uygulamaların üniversite genelinde eğitim-öğretim sürecine yansıtılmasına katkı sağlamaktadır. Bu programa katılımın daha az deneyime sahip öğretim elemanları için zorunlu olması, üniversite genelinde öğretim kalitesine odaklanılmasına, araştırma ve öğretimin bir arada yürütülmesine önemli katkı sunmaktadır.	Göreve yeni başlayan öğretim elemanlarının mesleki gelişiminin desteklenmesi, Öğretme ve Öğrenme Enstitüsü'nün öğretme-öğrenme ile ilgili en temel amacıdır. Bu program, etkili eğitim-öğretim hizmetleri ile hem yerel hem uluslararası alanda önemli bir yere sahip olan Manchester Üniversitesi'nde öğrenci odaklı, yenilikçi bir öğrenme ortamı oluşturulmaya katkı sunmaktadır.

Oxford, Edge Hill ve Manchester Üniversitelerinin Öğretme ve Öğrenme Merkezleri tarafından üniversitelerde öğretim görevine yeni başlayan öğretim elemanları, doktora öğrencileri, doktora mezunu araştırmacılar için benzer üç program düzenlenmektedir. Her üç programın ortak amacı, üniversitede mesleklerinin çok başında olan öğretim elemanlarına, öğretim görevlerini en üst düzeyde yerine getirebilmeleri için ihtiyaç duydukları akademik becerileri kazandırmaktır. Bu süreçte, öğretme-öğrenme sürecinin daha etkin olmasını sağlayabilecek iyi uygulamaları keşfetmek, yaşanan zorlukları ve çözüm yollarını tartışmak da programların amaçları arasında yer almaktadır. Programların içerikleri, yeni öğretme-öğrenme yaklaşımları ve stratejileri, eğitimde iyi uygulama örnekleri, öğretme-öğrenme sürecinin zorlukları vb. konulardan oluşmaktadır. Programın hedef kitlesi olan öğretim görevine yeni başlayan öğretim elemanları için özellikle Oxford ve Manchester Üniversitelerindeki programlar zorunludur. Programların tümü seminer, konferans ve atölye şeklinde, yüz yüze ve/veya çevrim içi olarak uygulanmaktadır.

Yerel ve uluslararası düzeyde her açıdan önemli bir yere sahip olan her üç üniversite için öğretim elemanlarının mesleki gelişimlerinin teşvik edilmesi ve özellikle mesleklerinin henüz başında olan öğretim elemanlarının desteklenmesi kritik bir önem taşımaktadır. Öğretim elemanlarının mesleki gelişimlerinin sürdürülebilirliği, öğrenci başarılarının yüksek standartlara ulaşmasına ve bu sayede üniversitenin eğitim-öğretim hizmetlerinin nitelikli olmasına hizmet etmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada İngiltere'de Oxford, Edge Hill, Manchester ve Leeds Üniversitelerinin Öğretme ve Öğrenme Merkezleri tarafından yürütülen öğretim elemanlarına yönelik mesleki gelişim programları analiz edilmiştir. Deneyimli öğretim elemanlarına yönelik Oxford'da yedi, Edge Hill'da dört, Manchester'da ve Leeds'de üç mesleki gelişim programı bulunmaktadır. Öğretim görevine yeni başlayan öğretim elemanlarına yönelik de Oxford, Edge Hill ve Manchester'da birer mesleki gelişim programı bulunmaktadır. Bu merkezlerde öğretim elemanlarına yönelik mesleki gelişim programlarının sistematik, sürekli ve ölçülebilir biçimde yürütüldüğü belirlenmiştir. İncelenen öğretme ve öğrenme merkezlerinin program amaçları bütüncül olarak değerlendirildiğinde, bu merkezlerin yalnızca öğretim elemanlarına yönelik destek birimleri olmadığı; aksine yükseköğretimde eğitim ve öğretim kalitesini kurumsal düzeyde güvence altına alan stratejik birimler olarak konumlandığı görülmektedir.

Merkezler bünyesinde yürütülen programların en önemli amacı, öğretim elemanlarının genel ve alan-özü öğretim becerilerinin geliştirilmesidir. Dünyada en iyi 100 üniversitenin öğretim ve öğrenme merkezler tarafından yürütülen programların incelendiği bir araştırmada, bu programların öncelikli olarak öğretim elemanlarının öğretim becerilerinin geliştirilmesini amaçladığı belirlenmiştir (Asimakopoulos vd., 2021). Merkezlerde bu amaçla bir dizi özün mesleki gelişim programları uygulanmaktadır. Tiyatronun yaratıcı gücünden yararlanan (Cook & Kaplan, 2011); yenilikçi süreçleri yürütmek için bütünsel bir bakış açısı oluşturan (Kloos vd., 2021); Auxin Projesi ile akademik mükemmelliği hedefleyen (Stellenbosch University, t.y.); esnek öğrenmeye vurgu yapan (Bose & Nyland, 2021); teknolojinin eğitime entegre edilmesini amaçlayan mikro öğretim modülü tasarlayan (Capriotti & Locatelli, 2024) programlar bunlara örnek verilebilir.

Öğretim ve öğrenme merkezlerinin öğretim elemanlarının özellikle öğretim becerilerinin geliştirilmesine odaklanması, yükseköğretimde eğitim-öğretim hizmetlerinin niteliğine giderek daha fazla önem verilmesi ve öğrenci merkezli eğitime dair politikaların yaygın biçimde benimsenmesinin doğal bir sonucu olarak değerlendirilebilir (ESG, 2015; Klemenčić vd., 2020; Sweet vd., 2018). Bu bağlamda, öğrenci merkezli yaklaşımların yükseköğretimde kurumsal düzeyde benimsenmesi, öğretim süreçlerinin yalnızca içerik aktarımına dayalı olmaktan çıkarak öğrenme çıktıları, öğrenme deneyimi ve öğrenci katılımı odağında yeniden yapılandırılmasına zemin hazırlamaktadır. Öğrenci merkezli politikaların benimsenmesi, öğretim elemanlarının pedagojik rollerinde de önemli bir dönüşümü beraberinde getirmektedir. Bu dönüşüm, öğretim elemanlarını bilgi aktarıcı konumundan öğrenme sürecini tasarlayan, kolaylaştıran ve değerlendiren bir role taşımakta; dolayısıyla öğretim becerilerinin sürekli geliştirilmesini stratejik bir gereklilik hâline getirmektedir. İncelenen merkezlerin mesleki gelişim programlarının öğretim tasarımı, ölçme-değerlendirme, öğretim teknolojileri ve kapsayıcı öğretim gibi alanlara odaklanması, bu dönüşümün kurumsal düzeyde sistematik biçimde desteklendiğini göstermektedir.

Öğrenci merkezli politikaların bir diğer önemli sonucu, öğrenme deneyiminin çeşitlenmesi ve öğrencilerin öğrenme süreçlerine daha aktif biçimde katılım göstermesidir. Bu çeşitlenme, öğretim elemanlarının farklı öğrenen profillerine, öğrenme gereksinimlerine ve öğrenci geri bildirimlerine duyarlı öğretim stratejileri geliştirmesini gerektirmektedir. Dolayısıyla öğretim ve öğrenme merkezleri aracılığıyla sunulan mesleki gelişim programları, yalnızca öğretim kalitesini artırmakla kalmamakta; aynı zamanda eşitlikçi, kapsayıcı ve sürdürülebilir öğrenme ortamlarının oluşturulmasına da katkı sağlamaktadır. Öğretim sürecinin daha etkin hale getirilmesi çabasının bir diğer nedeni de bu çabanın öğrencilerin öğrenme süreçleri ve başarıları üzerinde olumlu etkisinin bulunmasıdır (Freeman vd., 2014; Schneider & Preckel, 2017). Üniversitede öğrenci başarısının, öğretim elemanlarının öğretim becerilerinin kalitesi ile ilişkili olduğunu gösteren araştırmalar bulunmaktadır (Hattie, 2015; Freeman vd., 2014; Schneider & Preckel, 2017). Perez, McShannon ve Hynes (2012), bir mesleki geliştirme programına katılan öğretim üyelerinin, öğrenci başarısını ve öğrenci devamlılığını arttırdığını; Ambrosino ve Peel (2011); Trigwell, Rodriguez ve Han, (2012), öğretim elemanlarının öğretim becerilerinin öğrencilerin öğrenme memnuniyetleri ve motivasyonları üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır. Öğretim ve öğrenme merkezleri, üniversitelerin özellikle öğretim kadrosuna destek sunarak, esasında öğrencilerin öğrenme düzeylerini daha üst düzeye çıkarmayı amaçlamaktadır (Capriotti & Locatelli, 2024; Fry vd., 2009). Dolayısıyla, öğretim elemanlarının bu yetkinlikleri kazanması, yalnızca kendi mesleki gelişimleri açısından değil, aynı zamanda öğrencilerin akademik başarılarını ve öğrenme deneyimlerini iyileştirme açısından da kritik öneme sahiptir. Bu olumlu görüşlere rağmen, Avustralya üniversitelerinde öğrenciler, merkezleri *bilinmeyen ve gizemli* olarak değerlendirdiklerini belirtmişlerdir. Bu durum, bazı merkezlerin öğrencilere ulaşamadıkları sonucunu ortaya çıkarmıştır. Öğrencilerin kendileri ile ilgili konularda doğrudan iletişim kurulmasına yönelik beklentileri, merkezlerin öğrencilerle daha yakın iletişim ve iş birliği içinde olmaları gerektiğini göstermektedir (Palmer vd., 2011).

Merkezler tarafından yürütülen programların bir diğer amacı, öğretim teknolojilerinin öğretim-öğrenme süreçlerine bütünleşik biçimde entegre edilmesidir. Bu programlar, üniversitede eğitim-öğretim faaliyetlerinin teknoloji ile desteklenmesini sağlarken, aynı zamanda öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dünyanın dört bir yanındaki dijital kaynaklara ve eğitim materyallerine erişimi ile üniversitenin uluslararasılaşmasına hizmet etmektedir. Merkezlerin özellikle uzaktan eğitimdeki rolünü ortaya koyan araştırmalar, merkezler aracılığıyla, tüm öğretim-öğrenme kaynaklarının, dijital eğitim ve destek platformlarının, öğretim elemanlarının ve öğrencilerin erişimine sunulduğunu belirtmiştir (Asimakopoulos vd., 2021; Capriotti & Locatelli, 2024; Klemenčić vd., 2020; Lotti vd., 2022). Yükseköğretimde öğretim ve öğrenme merkezleri, tüm öğretim elemanlarının yenilikçi ve teknoloji tabanlı öğretim uygulamalarını geliştirmede ve karşılaştıkları zorlukları çözmelerinde giderek daha önemli bir rol üstlenmektedir (Lotti vd., 2022). Hatta tüm üniversite personeline sağladığı teknolojik destek sayesinde merkezlerin üniversitelerin sadece “destek birimleri” değil, *akademik kahramanlar* oldukları ifade edilmektedir (Capriotti & Locatelli, 2024). Günümüzde yükseköğretimde öğretim elemanlarının mesleki gelişim programları, dijital teknolojilerin ve yapay zekanın giderek daha fazla entegre edildiği bir dönüşüm yaşamaktadır. Öğretim ve öğrenme merkezleri, bu dönüşümü destekleyen programlar geliştirerek öğretim elemanlarının hem pedagojik hem de teknoloji alan becerilerini artırmalarına olanak tanımaktadır. Örneğin, Stanford Center for Teaching and Learning, University College London (UCL) Arena Center, Harvard Derek Bok Center for Teaching and Learning, Boğaziçi Üniversitesi, Büyük Veri ve Yapay Zekâ Merkezi, İbn Haldun Üniversitesi Yapay Zekâ-Yenilikçi Öğrenme ve Öğretim Koordinatörlüğü bu tür programlar hazırlayan merkezlerden bazılarıdır.

İncelenen merkezler tarafından yürütülen programlar arasında, öğrencilerin eğitimleri süresince akademik, sosyal, kişisel gereksinimlerinin belirlenmesine ve bu alanlardaki gelişimlerinin desteklenmesine yönelik nitelikli akademik danışmanlık hizmetinin de yer aldığı belirlenmiştir. Çeşitli araştırmalarda üniversite öğrencilerinin öğrenimleri süresince akademik performanslarını, öz-düzenleme becerilerini, motivasyonlarını etkileyebilecek, pek çok akademik, ailevi ve sosyal sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir (Atik & Yalçın, 2010; Brooker vd., 2017; Cooke vd., 2006; Dagdag vd., 2019; Hassanbeigi vd., 2011; Giovazolias vd., 2010; Griffin vd., 2012; Krumrei-Mancuso vd., 2013; Stelnicki vd., 2015; Tanga & Maphosa, 2017; Tekkol & Demirel, 2018). Bu sorunlar, stres, düşük akademik beceriler, bilişsel zorlanma, zaman yönetimi ile ilgili sorunlar, olumsuz çalışma alışkanlıkları, öğrenmeye aktif katılımı isteksizlik, başarısızlık ve sınav kaygısı gibi sorunlardır. Hatta bu sorunların, öğrencilerin üniversiteden ayrılmasına dahi neden olduğu belirlenmiştir. Bu ve benzeri durumda olan öğrencilere danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunmak merkezler açısından kritik öneme sahiptir. Avrupa'da Yükseköğretimde Eşitlik ve Kapsayıcılığa Doğru Raporu'nda (EACEA, 2022) yükseköğretim kurumlarının, potansiyel ve kayıtlı öğrencilerin yükseköğretime erişimlerini, yükseköğretime katılımlarını ve tamamlamalarını genişletmek için onlara etkili danışmanlık ve rehberlik vermelerini sağlayan politikalara sahip olması gerektiği vurgulanmıştır. Yerel ve uluslararası düzeyde öğrenci profillerinin giderek çeşitlenmesi ile talebin daha da arttığı akademik danışmanlık hizmetine ilişkin merkezler tarafından yürütülen bu tür programlar sayesinde, öğretim elemanlarının bu konuda daha donanımlı hale getirilmesi hedeflenmektedir. Bu hedefin üniversitelerin tüm öğrencileri için kapsayıcı ve eşitlikçi bir öğrenme ortamı sunma vizyonlarına da hizmet ettiği söylenebilir.

Merkez programlarının başarılı öğretim elemanlarının bölgesel ve uluslararası düzeyde tanınmasını amaçlamasına ilişkin araştırma sonucu, üniversitelerde öğretim faaliyetinin akademik kimliğin görünür ve değerli bir bileşeni olarak konumlandırıldığını göstermektedir. Bu yaklaşım, öğretim elemanlarının pedagojik gelişime yönelik motivasyonunu artırmakta ve öğretimde mükemmeliyetin kurumsal olarak teşvik edilmesine olanak tanımaktadır. Dolayısıyla öğretme ve öğrenme merkezleri, yalnızca destekleyici değil, aynı zamanda tanıyıcı ve güçlendirici bir rol üstlendiği söylenebilir.

Merkez tarafından yürütülen programların önemli amaçlarından bir diğeri, sürdürülebilirliği desteklemesidir. Buna örnek olarak Leeds Üniversitesinin İklim Planı Taahhütlerinden Sürdürülebilir Öğretim Programı çerçevesinde, sürdürülebilirliği öğretim programlarına ve eğitim faaliyetlerine dahil etmesidir. Dyer, vd., (2006), öğretme ve öğrenme merkezlerinin özellikle sürdürülebilirliğin kısa vadeli bir konu olmasından daha çok uzun vadeli bir konu olduğuna ilişkin dünya liderlerini ikna etmek için bir biçimde katkı sunabileceğini belirtmiştir. Dyer, vd. bu açıdan öğretme ve öğrenme merkezlerini, sadece yükseköğretim kurumlarının değil, aynı zamanda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası politikaları etkilemek için harika bir fırsat olarak değerlendirmiştir.

Bu amaçların ortak bir çerçevede toplanması, öğretme ve öğrenme merkezlerinin öğretimi bireysel deneyime dayalı bir faaliyet olmaktan çıkarak kanıta dayalı, paylaşılabılır ve geliştirilebilir bir kurumsal pratik hâline getirdiğini ortaya koymaktadır. Özellikle yükseköğretim sistemi ve kültürü hakkında farkındalık kazandırmaya yönelik hedefler, öğretim elemanlarının yalnızca sınıf içi uygulamalara değil; kalite güvence, öğrenci merkezlilik, kapsayıcılık ve akademik etik gibi yükseköğretimin temel değerlerine ilişkin bilinç geliştirmesine katkı sağlamaktadır. Bu durum, öğretim kalitesinin kişisel çabalara bırakılmadığı, aksine kurumsal politikalarla desteklenen bir yapı içinde ele alındığını göstermektedir.

Mesleki gelişim programlarının uygulama süreçleri incelendiğinde, programların ağırlıklı olarak atölye, çalıştay, grup çalışmaları, iş birlikli veya ekip temelli öğrenme ve etkileşimli öğrenme yöntemleriyle yürütüldüğü belirlenmiştir. Bu etkileşimli ve katılımcı yöntemler, öğretim elemanlarını pasif dinleyici konumundan çıkararak öğrenme sürecinin aktif öznesi hâline getirmektedir. Atölye, çalıştay, iş birlikli temelli uygulamalar öğretim elemanlarının kendi öğretim deneyimlerini tartışmalarına, karşılaştıkları sorunları meslektaşlarıyla birlikte analiz etmelerine ve çözüm odaklı stratejiler geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Bu süreç mesleki gelişimi, bilgi aktarımıyla sınırlı olmaktan çıkarak deneyim paylaşımı, yansıtma ve iş birliği temelli bir öğrenmeye dönüştürmektedir. Araştırmanın bu sonucu, Türkiye bağlamında değerlendirildiğinde, mesleki gelişim programlarının ağırlıklı olarak konferans yöntemiyle yürütülmesi, öğretim elemanlarının pedagojik farkındalık geliştirme, öğretim uygulamalarını sorgulama ve yeni yöntemleri deneme fırsatlarını sınırlayabilmektedir. Konferans niteliğindeki yöntemler kısa vadede bilgi aktarımı sağlasa da öğretim becerilerinin geliştirilmesi ve davranışa dönüşmesi açısından sınırlı bir etkiye sahiptir. Bu durum, mesleki gelişim faaliyetlerinin öğretim uygulamalarına yansımaları azaltabilir ve sürdürülebilir bir öğrenme kültürünün oluşmasını zorlaştırabilir.

Araştırmanın sonuçları, öğretme ve öğrenme merkezlerinin yükseköğretimde kalite kültürünün yerleşmesi açısından kritik bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir. İngiltere'deki örneklerde olduğu gibi, merkezlerin üniversitelerde pedagojik gelişimi sistematik biçimde ele alması öğretim elemanlarının mesleki gelişimini kalite güvence ve akreditasyon süreçleriyle ilişkilendiren bir yapı kurulmasına imkân tanımaktadır. Türkiye açısından incelendiğinde, Türkiye'de öğretme ve öğrenme merkezleri, yükseköğretimde öğrenci merkezli uygulamaların kalıcı hâle gelmesine, sürdürülebilir öğretim uygulamalarının yaygınlaşmasına ve böylece yükseköğretimde eğitim-öğretim hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına önemli katkılar sunacak daha etkin birimler haline dönüştürülmesi son derece önemlidir. Ayrıca öğretme ve öğrenme merkezleri, diğer ülkelerdeki merkezlerin faaliyetlerini izleyerek ve değişen ve gelişen durumlara göre kendi faaliyetlerini

güncellemeleri önemlidir. Bu merkezler amaçları doğrultusunda bilgi ve belgeleri toplayarak ve koruyarak üniversitelerde kalite güvence sistemine yönelik önemli bir kurumsal bellek oluşturabilirler.

Özetle, ülkemizdeki üniversitelerde öğretim ve öğrenme merkezlerini sıradanlaşmış bir tabela merkezi olmaktan çıkarıp amaçları ve faaliyetleri, hizmet ettiği üniversitenin misyonuna, amaçlarına, stratejik planlarına ve kalite güvence sistemlerine uygun olacak biçimde yapılandırılmalıdır. Merkezlerin hem üniversite yönetimi hem de öğretim elemanları tarafından benimsenmesi, gereksinimlere cevap verebilmesi, şeffaf ve hesap verilebilir yapıda olması, üniversitelerde sürdürülebilir birimler olmalarını sağlayacaktır. Bu merkezlerde görev alacak akademik ve idari personelin de nitelik ve nicelik olarak güçlendirilmesi, merkezlerin üniversitelerde daha etkin biçimde çalışmalarına katkı sağlayacaktır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar, bu araştırmaya ilişkin herhangi bir çıkar çatışmasının bulunmadığını beyan etmektedirler.

Finansal Destek

Bu çalışma için herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Katkıda Bulunanlar

Makaleye katkısı olan herhangi kişi veya kurum bulunmamaktadır.

Etik Kurul Onay Bilgileri

Araştırmada bireylerden veri toplanmadığı için bu araştırma etik kurul izni gerektirmeyen bir çalışmadır.

Yazar Katkıları

Tüm yazarlar makalenin tüm süreçlerinde eşit oranda katkı sağlamışlardır. Tüm yazarlar çalışmanın son şeklini okumuş ve onaylamışlardır.

Kaynakça

- AdvanceHE (2023). *Professional Standards Framework for teaching and supporting learning in higher education* [PSF]. <https://www.advance-he.ac.uk/teaching-and-learning/psf>
- Akınlar, A., & Kavgaoglu, D. (2024). Sarmaşık Ligi Üniversitelerinin Öğretme ve Öğrenme Merkezlerinin Kaliteli Yükseköğretime Katkıları Açısından İncelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 38(3), 610–625. <https://doi.org/10.33308/26674874.2024383781>
- Ambrosino, R., & Peel, J. (2011). Faculty development programs: Assessing the impact on instructional practices, and student learning and motivation. *The Journal of Faculty Development*, 25(2), 33-38. <http://eric.ed.gov/?id=EJ975185>
- Asimakopoulos, G., Karalis, T., & Kedraka, K. (2021). The role of centers of teaching and learning in supporting higher education students learning. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 21(13). <https://doi.org/10.33423/jhetp.v21i13.4789>
- Atherton, G., Lewis, J., & Bolton, P. (2024). *Higher education in the UK: Systems, policy approaches, and challenges*. [Report No: 9640]. House of Commons Library. <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-9640/CBP-9640.pdf>
- Atik, G., & Yalçın, İ. (2010). Counseling needs of educational sciences students at the Ankara University. 2nd World Conference on Educational Sciences (WCES-2010) (pp.1520-1526). İstanbul, Turkey
- Beerens, M. (2016). *Quality assurance and global context: Responding to diverse demands*. Paper presented at the International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education (INQAHE) Biennial Forum 2016, Natadola, Fiji.
- Blackmore, P., & Blackwell, R. (2006). Strategic leadership in academic development. *Studies in Higher Education*, 31(3), 373-387. <https://doi.org/10.1080/03075070600680893>
- Bose, D., & Nyland, R. (2021). Are faculty prepared to teach flexibly? Results from an evaluation study. *Journal on Centers for Teaching and Learning*, 13, 60-91. <https://openjournal.lib.miamioh.edu/index.php/jctl/article/view/224/127>
- Bray, M., Adamson, B., & Mason, M. (Eds.). (2014). *Comparative education research: Approaches and methods* (19). Springer.
- Brew, A. (2007). Evaluating academic development in a time of perplexity. *International Journal for Academic Development*, 12(2), 69–72. <https://doi.org/10.1080/13601440701604823>
- Brooker, A., Brooker, S., & Lawrence, J. (2017). First year students' perceptions of their difficulties. *Student Success*, 8(1), 49-62. <https://doi.org/10.5204/ssj.v8i1.352>
- Bulut, M. A., Göçen, A., & Konuk, H. (2023). "Yükseköğretim Kurumlarında Öğrenme ve Öğretme Merkezleri [Learning and Teaching Centers in Higher Education Institutions]." EPAM Politika Notları.
- Capriotti, V. & Locatelli, A. (2024). Impacts and Challenges of Teaching and Learning Centers: A first overview. *CQIA Rivista*, 14(1), 1-5. <https://cqiariivista.unibg.it/index.php/fpl/article/view/682>
- Challis, D., Holt D. & Palmer S. (2009) Teaching and learning centres: Towards maturation. *Higher Education Research & Development*, 28(4), 371-383. <https://doi.org/10.1080/07294360903067021>
- Chalmers, D. (2007). *A review of Australian and international quality systems and indicators of learning and teaching*. Carrick Institute, Canberra.
- Chalmers, D., & O'Brien, M. (2005). Education development units and the enhancement of university teaching. In K. Fraser (Ed.), *Education development and leadership in higher education* (pp. 50-71). Falmer Press.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2021). *Research methods in education*. Londra: Routledge Falmer.
- Çolak Sancı, E. (2021). *Amerika, Avrupa, Asya-Pasifik ve Türk üniversitelerinde bulunan öğrenme öğretme merkezlerinin incelenmesi, değerlendirilmesi ve karşılaştırılması* (Tez No: 663836). [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi].
- Cook, C. E., & Kaplan, M. (2011). *Advancing the culture of teaching on campus: How a teaching center can make a difference*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003442943>
- Cooke, R., Bewick, M. B., Barkham, M., Bradley, M., & Audin, A. (2006). Measuring, Monitoring and Managing the Psychological Well-Being of First Year University Students. *British Journal of Guidance & Counselling*, 34, 505-517. <https://doi.org/10.1080/03069880600942624>
- Creswell, J. W. (2017). *Eğitim araştırmaları-Nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi*. (H. Ekşi, Çev. Ed.). EDAM.
- Dagdag, J., Cuizon, H., & Liban, A. (2019). College students' problems and their link to academic performance: Basis for needs- driven student programs. *Journal of Research, Policy & Practice of Teachers & Teacher Education*. 9, 54-65. <https://doi.org/10.37134/jrppte.vol9.no2.5.2019>

- Dyer, A., Selby, D., & Chalkley, B. (2006). A centre for excellence in education for sustainable development. *Journal of Geography in Higher Education*, 30(2), 307-312. <https://doi.org/10.1080/03098260600717406>
- Edge Hill University Centre for Learning and Teaching (CLT). (n.d.) <https://www.edgehill.ac.uk/departments/support/clt/>
- Elçi, A., & İşeri, E. (2022). Türkiye’de öğretim elemanı mesleki gelişimi için öğrenme ve öğretme merkezleri: Yönetim ve örgüt yapısı. *Yükseköğretim Dergisi*, 12(2), 280-295. <https://doi.org/10.2399/yod.21.734565>
- European Association for Quality Assurance in Higher Education [ENQA]. (2015). Brussels, Belgium.
- European Commission/EACEA/Eurydice. (2022). Towards equity and inclusion in higher education in Europe. *Eurydice report*. Luxembourg: The Office of the European. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/publications/towards-equity-and-inclusion-higher-education-europe>
- European Higher Education Area (ESG). (2015). *Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. (2015). Brussels, Belgium.
- Forgie, S. E., Yonge, O., & Luth, R. (2018). Centres for teaching and learning across Canada: What's going on? *Canadian Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*, 9(1), 1-18. <https://doi.org/10.5206/cjsotl-rcacea.2018.1.9>
- Freeman, S., Eddy, S. L., McDonough, M., Smith, M. K., Okoroafor, N., Jordt, H., & Wenderoth, M. P. (2014). Active learning increases student performance in science, engineering, and mathematics. *Proceedings of the national academy of sciences*, 111(23), 8410-8415. <https://doi.org/10.1073/pnas.1319030111>
- Fry, H., Ketteridge, S., & Marshall, S. (2009). *A handbook for teaching and learning in higher education: Enhancing academic practice*. [http://lst-iiep.iiep-unesco.org/cgi-bin/wwwi32.exe/\[in=epidoc1.in\]/?t2000=024772/\(100\)](http://lst-iiep.iiep-unesco.org/cgi-bin/wwwi32.exe/[in=epidoc1.in]/?t2000=024772/(100))
- Giertz, B., (2000). *The quality concept in higher education*. The TQM for Higher Education Institutions II, Verona, Italy, 30–31 August.
- Giovazolias, T., Leontopoulou, S., & Triliva, S. (2010). Assessment of Greek University students’ counseling needs and attitudes: An exploratory study. *Int J Adv Counseling*, 32, 101–116. <https://doi.org/10.1007/s10447-010-9092-2>
- Griffin, P., McGaw, B., & Care, E. (2012). The Changing role of education and schools. In P. Griffin, B. McGaw, & E. Care (Eds.), *Assessment and Teaching of 21st Century Skills* (1-16). Dordrecht, Germany: Springer Science+Business Media B.V. http://dx.doi.org/10.1007/978-94-007-2324-5_2
- Harvey, L., & Green, D. (1993). Defining quality. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 18(1), 9-34. <https://doi.org/10.1080/0260293930180102>
- Hassanbeigi, A., Askari, J., Nakhjavani, M., Shirkhoda, S., Barzegar, K., & Mozayyan, M., & Fallahzadeh, H., (2011). The relationship between study skills and academic performance of university students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 30, 1416-1424. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.10.276>
- Hayirsever, F., Kalaycı, N., & Gel, N. (2024). Üniversitelerin eğitim öğretim hizmetlerinin kalitesini etkileyen öğrenme ve öğretme merkezleri: İngiltere örneği. 7. *Uluslararası Yükseköğretim Çalışmaları Konferansı*, Ankara, Türkiye (17-19 Ekim, 2024).
- Hattie, J. (2015). The applicability of visible learning to higher education. *Scholarship of Teaching and Learning in Psychology*, 1(1), 79–91. <https://doi.org/10.1037/stl0000021>
- Henard, F., & Roseveare, D. (2012). *Fostering quality teaching in higher education: Policies and practices*. Institutional Management in Higher Education (IMHE). OECD.
- University of Leeds, Leeds Institute for Teaching Excellence (LITE). (n.d.). <https://teachingexcellence.leeds.ac.uk/>
- İlhan E., Kalaycı, N., & Hayirsever, F. (2018). Üniversitelerin eğitim görevinin kalitesini artırma aracı olarak program değerlendirme süreci. *International Conference on Quality in Higher Education*, İstanbul. Türkiye. (5-7 Aralık 2018).
- Kalaycı, N. (2008). Yükseköğretim toplam kalite yönetimi uygulamalarında gözardı unsurlardan “TKY Merkezi” ve “Eğitim programları”. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 6(2), 163-188. <https://izlik.org/JA84NT48ZN>
- Klemenčič, M., Pupinis, M., & Kirdulytė, G. (2020). Mapping and analysis of student-centred learning and teaching practices: Usable knowledge to support more inclusive, high-quality higher education. *NESET report*, Luxembourg: Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2766/67668>
- Kloos, D. C., Alario-Hoyos, C., Morales, M., Roca, H. R., Jerez, O., Perez-Sanagustín, M., Kotorov, I., Fernández, S. A. R., Oliva-Córdova, L. M., & Solarte, M. (2021). "PROF-XXI: Teaching and Learning Centers to Support the 21st Century Professor," *2021 World Engineering Education Forum/Global Engineering Deans Council (WEEF-GEDC)*, Madrid, Spain, Nov. 15–18, 2021, IEEE: Piscataway, NJ, USA, 2021, 448–455. <https://doi.org/10.1109/WEEF/GEDC53299.2021.9657301>
- Krumrei-Mancuso, E.J., Newton, F.B., Kim, E., & Wilcox, D. (2013). Psychosocial factors predicting first-year college student success. *Journal of College Student Development* 54(3), 247-266. <https://dx.doi.org/10.1353/csd.2013.0034>
- Muammar, O.M. & Alkathiri, M.S. (2021). What really matters to faculty members attending professional development programs in higher education. *International Journal for Academic Development*, 27(2), 1–13. <https://dx.doi.org/10.1080/1360144X.2021.1897987>

- Lotti, A., Serbati, A., Doria, B., Picasso, F., & Felisatti, E. (2022). Teaching and learning centre: Analysis of key elements. *Formazione & Insegnamento*, 20(2), 75–88. https://doi.org/10.7346/-fei-XX-02-22_06
- O’Grady, M. (2017, August 14). *The story of America’s first center for teaching and learning*. Top Hat. <https://tophat.com/blog/ctls-history-michigan>
- Palmer, S., Holt, D., & Challis, D. (2011). Strategic leadership of teaching and learning centres from reality to ideal. *Higher Education Research & Development*, 30(6), 807–821. <https://doi.org/10.1080/07294360.2010.539600>
- Palmer, S., Holt, D., & Challis, D. (2010). Australian teaching and learning centres through the eyes of their directors: Characteristics, capacities and constraints. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 32(2), 159-172. <https://doi.org/10.1080/13600800903575454>
- Perez- Sanagustín, A. M., McShannon, J., & Hynes, P. (2012). Community college faculty development program and student achievement. *Community College Journal of Research and Practice*, 36(5), 379-385. <https://doi.org/10.1080/10668920902813469>
- Price, J., & Cotten, S.R. (2006). Teaching, research, and service: Expectations of assistant professors. *The American Sociologist*, 37, 5–21. <https://doi.org/10.1007/s12108-006-1011-y>.
- Raikou, N., & Karalis, T. (2011). Exploring the potential of transformative learning in higher education: The development of students’ critical thinking through aesthetic experience. Paper presented 9th International Transformative Learning Conference in Europe 2011. https://www.researchgate.net/publication/234001773_Exploring_the_potential_of_Transformative_Learning_in_Higher_Education_the_development_of_students_'_critical_thinking_through_aesthetic_experience
- Russel Group (2025). Who we are? <https://www.russellgroup.ac.uk/who-we-are>.
- Saucier, D. A., Jones, T. L., Renken, N. D., & Schiffer, A. A. (2021). Engage the sages: A model for offering professional development to faculty and graduate students in teaching. *Journal on Centers for Teaching and Learning*, 13, 3-16. <https://openjournal.lib.miamioh.edu/index.php/jctl/article/view/221>
- Schneider, M., & Preckel, F. (2017). Variables associated with achievement in higher education: A systematic review of meta-analyses. *Psychological bulletin*, 143(6), 565-600. <https://doi.org/10.1037/bul0000098>
- Stelnicki, A. M., Nordstokke, D. W., & Saklofske, D. H. (2015). Who is the successful university student? An analysis of personal resources. *Canadian Journal of Higher Education*, 45(2), 214–228. <https://doi.org/10.47678/cjhe.v45i2.184491>
- Stellenbosch University. (n.d.). *Auxin: Teaching and learning conversation series*. <https://www.sun.ac.za/english/learning-teaching/ctl/seminars-and-conferences/auxin>
- Sweet, C., Blythe, H., Carpenter, R., & Cecil, T. (2018). Approaching the Holy Grail of faculty development: Evolving a CTL from a service-oriented organization to a learning-assessment unit. *Journal on Centers for Teaching and Learning*, 10, 45-58. <https://openjournal.lib.miamioh.edu/index.php/jctl/article/view/197>
- Şenol, Y., Akyüz, G., Apaydın, Ç., & Başaran, S. (2022). Eğitimde Mükemmellik Merkezi Hizmetlerinin Logic Modelle Değerlendirilmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 12(1), 1-9. <https://doi.org/10.5961/higheredusci.908005>
- Şenol, Y., Şekercioğlu, G., Gürpınar, E., Turhan, M. & Özkan, Ö., (2023). Yükseköğretimde uygulanan eğitim becerilerini geliştirme kursunun bağlam girdi süreç ve çıktı yöntemi ile değerlendirilmesi. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 15(2),78-90. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3370078>
- Tanga, M., & Maphosa, C. (2017). Exploring the recruitment and training of peer facilitators in a South African University. *International Journal of Educational Development*. 61. <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2017.08.005>
- Taylor, K.L. (2005). Academic development as institutional leadership: An interplay of person, role, strategy and institution. *International Journal for Academic Development*, 10(1), 31–46. <https://doi.org/10.1080/13601440500099985>
- Tekkol, İ., & Demirel, M. (2018). An investigation of self-directed learning skills of undergraduate students. *Frontiers in Psychology*, 9(2324), 1-14. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.02324>
- The University of Manchester, Institute of Teaching and Learning (ITL). (n.d.). <https://www.staffnet.manchester.ac.uk/umitl/>
- Trigwell, K., Rodriguez, K. C., & Han, F. (2012). Assessing the impact of a university teaching development programme. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 37(4), 499–511. <https://doi.org/10.1080/02602938.2010.547929>
- University of Oxford, Centre for Teaching and Learning (CTL). (n.d.). <https://www.ctl.ox.ac.uk>
- Weimer, M. (2007). Intriguing connections but not with the past. *International Journal for Academic Development*, 12(1), 5–8. <https://doi.org/10.1080/13601440701217204>
- Wright, M. C. (2019). *How many centers for teaching and learning are there?* POD Network News, 1-2. https://podnetwork.org/content/uploads/Wright_PNN_NoCTLs_Jan2019_update2pdf.pdf
- Wright, M.C. (2023). *Centers for Teaching and Learning: The New Landscape in Higher Education*. Johns Hopkins University Press.

- Wright, M. C., Lohe, D. R., & Little, D. (2018). The role of a center for teaching and learning in a de-centered educational world. *Change: The Magazine of Higher Learning*, 50(6), 38-44. <https://doi.org/10.1080/00091383.2018.1540826>
- Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. [YÖK]. (2022). *Yükseköğretim istatistikleri*. <https://istatistik.yok.gov.tr/>
- Yükseköğretim Kalite Kurulu [YÖKAK]. (2024). *Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı (UKAP) Değerlendirme Ölçütleri*. Ankara. <https://www.yokak.gov.tr/kddp/>

Extended Abstract

Introduction

In recent decades, higher education institutions worldwide have faced increasing pressure to demonstrate and enhance the quality of their education and training services in response to rapid scientific, technological, social, and economic change. Universities are no longer evaluated solely on their research productivity but are increasingly expected to provide high-quality, student-centered learning experiences that support graduate employability, social responsibility, and institutional sustainability. Within this evolving landscape, teaching and learning centers (TLCs) have emerged as key organisational units designed to support faculty professional development, improve teaching practices, and contribute to institutional quality assurance and transformation. This study examines the role of teaching and learning centers in higher education institutions in the UK, with a particular focus on the professional development programmes for faculty, and discusses their implications for improving education and training quality, especially in the context of the ongoing UK–Türkiye cooperation in higher education.

The study's conceptual foundation is grounded in contemporary understandings of quality in higher education. Drawing on Harvey and Green's (1993) influential framework, the study adopts a transformational conception of quality, which emphasises qualitative change in both educational processes and outcomes. From this perspective, quality enhancement in higher education requires more than compliance with standards or efficiency-driven reforms; it necessitates continuous professional learning, pedagogical innovation, and institutional cultures that support reflection, inclusivity, and improvement. Teaching and learning centers are positioned within this framework as strategic units through which universities can translate quality policies into meaningful educational practices.

The study is further informed by international and national quality assurance frameworks, including the Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG), the UK Professional Standards Framework (PSF), the Teaching Excellence Framework (TEF), and the quality assurance criteria of the Higher Education Quality Council of Türkiye (YÖKAK). These frameworks consistently emphasise the central role of academic staff in ensuring quality education and highlight professional development, student-centered learning, assessment literacy, and inclusive teaching as key dimensions of quality. Against this background, the study argues that systematic faculty development programmes coordinated by teaching and learning centers are essential for sustaining and enhancing educational quality in higher education institutions.

The primary purpose of the study is to analyse and compare the professional development programmes offered by teaching and learning centers at four universities in the UK— University of Oxford, The University of Manchester, University of Leeds, and Edge Hill University—and to discuss the contribution of these programmes to improving the quality of education and training. These institutions were selected because they represent a range of institutional profiles within the UK higher education system and because the United Kingdom has recently entered into a strategic partnership with Türkiye to support the dissemination and development of teaching and learning centers in Turkish universities. Three of the selected institutions (Oxford, Manchester, and Leeds) are members of the Russell Group, a coalition of research-intensive universities that plays a significant role in shaping higher education policy in the UK, while Edge Hill University provides a complementary perspective as a teaching-focused institution with a strong emphasis on professional practice.

Method

Methodologically, the study employs a qualitative, descriptive, and comparative research design grounded in document analysis. Document analysis was chosen as the most appropriate method since the study seeks to examine institutional policies, programme structures, and stated objectives as presented in official documentation rather than measuring perceptions or outcomes empirically. The primary data sources consist of the official websites of the selected teaching and learning centers and publicly available documents they provide, including reports, guidelines, programme descriptions, and policy statements. Website-based documents were treated as both public and institutional records and were systematically reviewed to ensure accuracy and currency.

The analysis followed a structured and iterative process. Initially, the researchers examined the websites of the teaching and learning centers without predefined criteria in order to gain an overall understanding of each center's organisational structure, terminology, and approach to professional development. Subsequently, programmes specifically designed for faculty professional development were identified and selected for further analysis. These programmes were categorized into two main themes: professional development programmes for experienced faculty and for novice faculty. Each programme was then analysed using six sub-themes: purpose, content, target group and participants, implementation process, contribution to university policy, and distinctive or additional features. The resulting data were organised into comparative tables for each institution, allowing similarities and differences across centers to be systematically identified.

To ensure the credibility and reliability of the analysis, multiple strategies were employed. Data were drawn exclusively from primary institutional sources, programme descriptions were cross-checked against multiple documents where available, and the analysis process was documented in detail. The researchers repeatedly revisited the data to verify consistency and clarity, and the websites were periodically rechecked to confirm that the information remained up to date during the research period.

Result and Discussion

The findings reveal that teaching and learning centers at selected UK universities play a multifaceted, increasingly strategic role in supporting faculty development and institutional quality. Across the four institutions, 20 professional development programmes were identified, with Oxford University offering the largest number for experienced faculty, followed by Edge Hill, Manchester, and Leeds. Each institution also offers at least one structured programme designed for novice faculty.

Professional development programmes for experienced faculty focus on enhancing teaching skills, curriculum design, assessment practices, academic advising, leadership, and digital integration. At Oxford University, programmes emphasise academic skills, digital education, assessment redesign, and professional recognition through nationally and internationally accredited schemes. These initiatives support faculty while generating evidence and practices that feed into institutional quality assurance and accreditation processes.

At Edge Hill University, professional development activities are often organised as institution-wide events, such as annual learning and teaching days and thematic workshop series, fostering cross-disciplinary dialogue and reflection on current challenges in higher education. These programmes address issues such as artificial intelligence, student retention, academic integrity, and mental health, demonstrating strong alignment between faculty development and institutional priorities.

The University of Manchester's Institute of Teaching and Learning places particular emphasis on leadership development, academic advising, and discipline-specific learning. Programmes such as the Leaders in Teaching initiative equip faculty with the skills needed to influence teaching and learning at departmental and institutional levels. Comprehensive academic advising training and digital support resources further highlight the center's commitment to student-centered education and holistic support.

At the University of Leeds, professional development programmes reflect a strong commitment to sustainability, inclusivity, and student wellbeing. Initiatives such as sustainability-focused teaching networks, design-thinking workshops, and compassionate curriculum demonstrate how teaching and learning centers contribute to broader institutional agendas, including climate action plans and mental health strategies.

Professional development programmes for novice faculty share common characteristics. Typically, mandatory or strongly encouraged, they align with national professional standards frameworks and aim to support faculty in navigating the pedagogical, organisational, and cultural dimensions of university teaching. They include effective teaching strategies, assessment and feedback practices, inclusive pedagogy, and institutional teaching and learning policies. Embedding these programmes signals the importance of teaching quality and promotes a culture in which teaching and research are viewed as complementary priorities.

Across all institutions, teaching and learning centers are increasingly integrated into university governance and policy-making processes. Rather than functioning solely as support units, these centers contribute directly to quality assurance, accreditation, and strategic planning. Their programmes generate data, reflective outputs, and communities of practice that inform institutional decision-making and support continuous improvement.

The discussion highlights several implications. First, the centrality of faculty professional development to quality assurance is consistently reinforced, aligning with research demonstrating strong links between faculty development, teaching effectiveness, student achievement, and student satisfaction. Second, the emphasis on digital education and instructional technology reflects both the legacy of the COVID-19 pandemic and the ongoing digital transformation of higher education. Teaching and learning centers support faculty engagement with digital tools, enhancing access to

learning and internationalisation. Third, the inclusion of themes such as sustainability, wellbeing, and inclusivity illustrates how teaching and learning centers act as catalysts for institutional transformation beyond the classroom. By embedding these priorities into professional development programmes, centers help universities respond to societal challenges and student needs. Finally, the study underscores the importance of international collaboration, particularly between the UK and Türkiye, to share best practices and support the development of such centers.

In conclusion, this study demonstrates that teaching and learning centers in English higher education institutions have evolved into strategic actors that play a critical role in enhancing the quality of education and training. Through diverse programmes for experienced and novice faculty, these centers support pedagogical innovation, contribute to quality assurance, and promote sustainable and inclusive practices. For countries such as Türkiye, where these centers are still developing, the British experience offers valuable insights into structuring and strengthening them to support the long-term transformation of higher education.